

Naročnina: ena mesečno 26 Din, za
invozemstvo 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Kneževa ulica 5. Telefon 1117.
3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon
440.
Celje: Kocanova ul. 2. Telefon 1117, 1190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglaš po tarifi.

JUTRO

Upravitelji: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor: Prešernova ulica 4. Telefon št. 4402.
Podružica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružica Celje: Kocanova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Račun pri pošti: št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Ljubljana št. 11.842; Praha št. 78.180; Wies
Nr. 105.241.

Ljubljana, 4. aprila.
Do odstopa avstrijske vlade je prišlo
popolnoma nepričakovano. Ne morda
zato, ker ni bilo vzrokov za njeno
ostavko. Te je dovolj in tehtnih. Seip-
lov umik je iznenadil zato, ker je zvez-
ni kancelar ostal do zadnjega zelo bo-
jevit in ni razen par najozbilnejših prijateljev
in strankinih činiteljev do poslednjega
trenutka v samih vladnih vrstah niti
slutil, da se bo načelnik vlade brez bo-
ja umaknil s poprišča.

Dr. Ignacij Seipel je ena izmed naj-
prominentnejših, vsekakor pa najvid-
nejša politična osebnost, kar jih je vo-
dilo po vojni sosedno republiko. Izmed
10 let obstoja sedanje Avstrije je Sei-
pel celih 5 let načeloval zvezni vladi.
Pravkar odstopivši kabinet je peti, ki
ga je sestavil Seiplovemu delu, zlasti
v prvih letih, se nikakor ne more od-
rekat velika uspešnost. Posrečilo se
mu je urediti valutno vprašanje, rešiti
državne finance ter utrditi stališče
ugled mlade republike pred zunanjim
svetom. Avstrija ima svojo obnovo v
največji meri zahvaliti baš njemu, ki je
znan zainteresirati za svojo deželo
mednarodne činitelje in ji nakloniti ni-
hovo izdatno pomoč.

Mani sreče je imel dr. Seipel v svoji
drugi dobi vodstva državnih poslov. Z
ustanovitvijo meščanske koalicije, v ka-
tero so vstopile vse tri večje meščan-
stranke, se je v Avstriji pojačala ten-
denca po demontiranju socialne zaka-
nodaje in zmanjševanju pravic in pri-
vilegijev, ki si jih je delavstvo izboje-
valo v prvih povojnih letih. Seipelov
meščanski kabinet se je trudil stabi-
lizirati gospodarsko življenje na starih,
zasebno lastniških temeljih. Ta težnja
je izzvala skrajni odpor pri socialni
demokraciji, ki je začela zlasti po za-
dnjih volitvah v aprilu 1927, izjavljati
najostrejšo opozicijo. Sam dr. Seipel je bil
neprestano izpostavljen najhujšim
napadom, ki so čisto dobivali osebni
značaj. Ko se je zavrnila predsedniška
doba splošno priljubljene dr. Mihaela
Hainische, so socialisti s svojim odpo-
rom prepričali, da ni prišel na predse-
dniško mesto avstrijske republike dok-
tor Seipel, ki je želel z izpremembo
ustave znatno razširiti pravice in moč
prezidenta republike. Ker je izpreme-
ba ustave padla ob odporu socialne
demokracije, je izgubilo državno pre-
sedništvo privlačnost za iniciativnega
in delavnega zveznega kancelarja.

Nazvalic živili borbi z močno social-
no demokracijo, proti kateri je v Av-
striji sploh težavno vladati, pa bi se
mogla Seiplova vlada držati še deli ča-
sa, da se ni začela nevarno majati sa-
ma meščanska vladna koalicija. Z
oster nastop vlade za ukinjenje stano-
vanjske zaštite, ki jo brani socialna
demokracija, in jo izvršno izrablja tudi
za strankarsko agitacijo, je izzval
delavskih in uradniških vrstah, v kol-
ikor pripadajo še krščanskim soci-
jalcem in velenemcem, pomisleke. Sle-
diti pa so se čutili neposredno izzvanj
po izrazito klerikalni, kulturno-bojevi-
ni politiki, ki jo vodi Seiplov kabinet
zadnje čase. Napoved ustanovitve ka-
toliškega vseučilišča v Solnogradu in
splošna vladna šolska politika, zlasti
na Gradiščanskem, je vzbudila spečo
svobodno misel pri velenemcih, ki so
začeli odsej v važnih kulturnih vpra-
šanjih korakati skupaj s socialistično
opozicijo. V proračunskem odseku so
parkrat glasovali s socialnimi demo-
krati in skupaj z njimi zavrnili prora-
čun prosvetnega ministrstva. Sploh se
je pri velenemcih opažala v zadnjem
času tendenca, da se oproste doseda-
nje krščansko-socialnega pokrovitel-
jstva, ki jim je sicer pri volitvah pri-
neslo nekaj mandatov, a tako rekoč
uničilo raison d'être stranke.

Težave pa je imel dr. Seipel tudi z
drugim, krepkejšim zaveznikom, s
kmečko zvezo. Le-ta je pri vseh volit-
vah nastopala samostojno in razvijala
najživahnejšo agitacijo za ojačenje svoj-
jih vrst, pri čemer ni prav nič štedila
svojih zaveznikov iz vladne koalicije.
Še večje preglavice je delal Landbund
s svojimi množičnimi zahtevami
na agrarnem polju, ki bi znatno obre-
menile državni proračun.

Odstop koalicijske vlade ustvarja
nov položaj v Avstriji. Z umikom dok-
torja Seipela je odstranjena osebna ovi-
ra, ki so socialisti vedno kazali nanjo
kot zelo važen razlog svoje intransi-
gence. Rešitev krize nikakor ne bo la-
hka. Na vstop socialnih demokratov v
koalicijo s krščanskimi socialci je ko-
maj upati pred novimi volitvami. Teh
pa si dosedanje vladne stranke ne žele
posebno. Če se socialisti po odstopu
dr. Seipela ne pokažejo bolj popustljive
napram kakemu novemu šefu meščan-
ske vlade, pa tudi Seiplov umik izgu-
bi pravi pomen. Nova meščanska ko-
alicijska vlada, ki se ne bi spoznamela
s socialno demokracijo o rešitvi naj-
bolj perečih vprašanj, bi se poostila
borbo strank in socialnih razredov. Zdi
se, da bi te solucije bilo prednostno
viti razpis volitev, ki bi vsaj razčistile
položaj. Vsekakor preživlja Avstrija ja-
ko črne dni in le želeži je, da po vseh

Avstrijska vladna kriza

Dosedanje vladne stranke pripravljene za novo koali-
cijo - Vmesna vlada Rintelena, ki ji bo sledil dr. Seipel

Dunaj, 4. aprila s. Pogajanja za rešitev
krize so v polnem teku. Danes so se vr-
šili med dosedanjimi koalicijskimi strank-
ami prvi razgovori, na katerih se je poka-
zalo, da so vse koalicijske stranke načelo-
ma pripravljene ostati v koaliciji. Vseka-
kor pa se je pokazala potreba, da bo treba
skleniti nov koalicijski pakt, o katerem se
bodo v prihodnjih dnevih pričela pogajanja.
Socialnim demokratom je do sedaj krščan-
sko-socialna stranka samo sporočila, da je
prevzela razčiščenje položaja v lastno in-
iciativo. Po ustvaritvi koalicijske se namer-
ava predložiti socialnim demokratom do-
ločen delovni program, ki naj bi zagotovil
rešitev vseh važnih nalog, zlasti problema
stanovanjske zaštite. Če socialna demo-
kratska stranka ne bi hotela v resnem pa-
lamentarnem delu sodelovati z novo vlad-
o, potem se namerava, kakor zatrjujejo,
ustvariti vlado močne roke. V zvezi s tem
se govori, da bi tako vlado prevzel mo-
rebiti zopet dr. Seipel, dosedanjí prosvetni
minister dr. Schmitz ali celo policijski pre-
sednik Schober.

Dunaj, 4. aprila g. Načelnstvo krščansko
socialne stranke se je sestalo popoldne v
parlamentu in stopilo v stik z zastopniki
socialno-demokratskega kluba, da se pogo-
di glede prihodnje plenarne seje parlamenta.
Plenum parlamenta se bo sestel v torek pri-
hodnjega tedna, da vzame na znanje ofici-
jelno obvestilo predsedstva o odstopu vlad-
e. Istočasno je bilo določeno, kdaj bo zho-
roval glavni odbor, ki bo staval nekaj pred-
logov glede nove vlade. To se bo seveda
godilo le, ako se bodo stranke zedinile. V
parlamentu izjavljajo, da se namenoma tro-
sijo govornice o vladni močni roki, in zati-

jevanju, da bi se lahko vladalo brez parla-
menta po zakonih o upravnem postopanju.
Te govornice so brez podlage in jih ni sma-
trati za resne. Grožnje s lažimom v Av-
striji niso umestne in ne odgovarjajo in-
tencijam meščanskih strank. Kot bodočega
moža imenujejo z meščanske strani štajer-
skega deželnega glavarja dr. Rintelena, ki
ni v tako napetem razmerju s socialnimi
demokrati kakor večina krščansko social-
nih voditeljev in je tudi v dobrih odnosih
z desničarskimi krogi in industrijo. Omeniti
bi bilo, da je dr. Rintelen eden izmed usta-
noviteljev štajerskih Heimwehrovcev. V
splošnem označujejo bodočo vlado za pre-
hodno vlado, ki naj bi izvedla nove volitve
in se nato, čim bi dovoljevala situacija
umaknila novi dr. Seiplovi vladi. V meščan-
ski parlamentarni krogi je gotovostjo ra-
čunalo, da se bo dr. Seipel pozneje vrnil v
vlado.

Današnja pogajanja med zastopnikom
krščanskih socialcev dr. Pinkom in zastop-
nikom socialnih demokratov dr. Rennerjem
so se vršila z namenom, da bi se ugotovilo,
kateri izmed krščansko socialnih voditeljev
bi bil socialnim demokratom všeč kot zvez-
ni kancelar. Razen tega je šlo za to, da bi
se ugotovilo ali je mogoče skupno določiti
tesno omejen delovni program, ki naj bi
končno omogočil pozitivno delo parlamenta.
Ako bodo socialni demokrati na ta pro-
gram pristali, bo nova vlada sestavljena
na brže že prve dni prihodnjega tedna. Kr-
ščanski socialci izjavljajo, da mora biti no-
vi zvezni kancelar mož, ki bo žvilj polno
zaupanje krščanskih socialcev.

Odmev avstrijske vladne krize

Po splošni sodbi je kriza izraz krize demokracije - Avstrija je
na pragu hudih notranjepolitičnih homatij

Dunaj, 4. apr. Vsi listi obširno razpravi-
ljajo o krizi in v bistvu enako tolmačijo
korak vlade, v čemer vidijo predvsem vpliv
cerkvenih krogov, ki smatrajo, da bi na-
daljnji obstoj Seiplovega režima katoliški
cerkvi še bolj škodoval in še pojačal giba-
nje za izstop iz cerkve. »Reichspost«
naglašja, da je hotel dr. Seipel s svojim od-
stopom rešiti avstrijsko demokracijo in
obvarovati meščanski blok pred razpadom.
»Arbeiterzeitung«
vidi v odstopu dr. Seipela velik uspeh opozicije, smatra pa, da se je
dr. Seipel v prvi vrsti prestrašil rešitve sta-
novanjskega problema. »Neues Wiener
Tagblatt«
sodi, da meščanski blok kljub
nasprotstvom, ki so se pojavila v zadnjem
času, ne bo razpadel. Opozicija pa ima
dolžnost, da sedaj z delom pokaže svoje
državniško delo.

Pariz, 4. aprila. Pariški tisk objavlja vest
o demisiji avstrijske vlade brez komentarja.
Vsi listi pa sodijo, da se bližajo Avstriji

dnevi težke notranje politične krize in da
bo kriza demokracije tudi v Avstriji prišla
do izraza pri reševanju vladne krize.

Budimpešta, 4. aprila s. Madžarski listi
zelo obzbuje odstop dr. Seiplove vlade. Li-
sti naglašajo državniške sposobnosti zvez-
nega kancelarja dr. Seipela in njegove ve-
like zasluge za utrditev notranjega in zu-
nanjega položaja Avstrije.

Rim, 4. aprila. Nenadna vest o de-
misiji dr. Seiplovega kabineta se je zve-
dela v Rimu v poznih večernih urah ter
je povzročila veliko pozornost. Rimski kro-
gi opozarjajo v zvezi s to demisijo na ne-
vzdržne notranjepolitične razmere v Avstri-
ji, ki so zaradi brezplodnih strankarskih
borb onemogočile plodonosno politično de-
lo, kar je neugodno vplivalo tudi na kredit
in gospodarsko življenje države. V sedanjih
notranje-političnih krizah Avstrije vidijo tu-
kakšni krogi tudi nov dokaz za bankrot
demokratskih metod.

Italijanski glas o sestanku Chamberlaina z Mussolinijem

S prenehanjem prijateljske pogodbe se odnosi na med Rimom in
Beogradom niso spremenili - Tiranški vakt ne pomenja pro-
tektorata nad Albanijo

Rim, 4. aprila d. Italijanski listi prilo-
bejo obširne komentarje k sestanku med
Mussolinijem in Chamberlainom. Posebno
zanimiv je članek v dobro poučenem »Giornale
d' Italia«, ki pripisuje tem razgovorom
poseben pomen. Po njegovih informacijah
se je tikel razgovor med obema državniko-
ma dveh skupin vprašanj. Prvo skupino so
obsegale splošna evropska vprašanja, dru-
ga pa vprašanja, tičejo se ožjega angleško-
italijanskega sodelovanja. Pri razgovorih o
prvih vprašanjih je bilo ugotovljeno, da ti-
rantska pogodba ne pomenja italijanski pro-
tektorat nad Albanijo, temveč samo jam-
stvo proti ograževanju Albanije od drugih držav.
Neobnovitev jugoslovensko-italijanske
prijateljskega pakta je samo posledica
italijanske zunanje politike, ki stremi za po-
polno jasnostjo v zunanje politične odnoša-
jih. S prenehanjem prijateljske pogodbe pa
se niso odnosi med Rimom in Beogradom
prav nič spremenili. Najvažnejši temelj an-
gleško-italijanskih odnosov je pa so na vsak
način obveznosti, izhajajoče iz locarnske
pogodbe. Italija in Anglija sta glavna ga-
ranta za vzdrževanje miru na Renu. Musso-
lini in Chamberlain lahko mirno ugotovita,
da je njihovo sodelovanje v tej interesni
sferi dandanes za skupno korist celotne Ev-
rope.

Italijanska zunanja politika razpolaga danes
s toliko svobodo gibanja, kakor je do-
slej še ni imela. Zaradi tega italijanska di-
plomacija lahko mirno motri vse kretanje
diplomacije ostalih držav. Francosko-angle-
ska zveza, ki je sedaj vsaj po pariških za-
govorih še bolj poglobljena, ne vzbuja v
Italiji niti najmanjšega vznemirjenja. Italija

pa zato tudi zahteva ravnotako mirno pre-
slo svoje politike s strani drugih držav,
ker naravnost želi sodelovati pri vseh do-
govorih in sklepih, tičejo se dalekosežnih
evropskih problemov.

Rusi o sestanku Chamber- laina in Mussolinija

Moskva, 4. aprila (mo.) »Izvestija«
objavlja daljši komentar k sestanku med
angleškim zunanjim ministrom Chamberlainom
in Mussolinijem. Kot pravi vzrok tega
sestanka navajajo željo Chamberlaina, do-
kazati angleškemu narodu, da se pred volitvami
uspehe konservativne politike in iskrenost
angleško-italijanske prijateljske politike.
Sočasno misli tudi Chamberlain nastopi
kot posredovalec za pomirjenje in iz-
boljšanje odnosov med Francijo in Italijo.
Kdor pozna dalekosežnost nesoglasij med
tema dvema narodoma, ta le lahko uver-
len, da sestanek v Carpi ni ne to imel ta-
kih posledic, kakor si jih sicer londonski
lord želi. Na vsak način pa vodi poleg vse-
ga tega Chamberlaina še stara želja, pri-
tegniti Italijo kar najbolj k protiboljševski
fronti in s posetom Mussolinija učvrstiti
protikomunistično konservativno desničar-
sko orijentacijo v Evropi.

Čiščenje med češkimi komunisti

Praga, 4. aprila. h. Sinoči do poznih ur
se je vršila plenarna seja komunistične
organizacije mesta Prage. Udeležilo se je
le vsoda skupaj 800 ljudi. Med njimi ve-
lika večina takih, ki so odvisni od tajni-
štev Soreleta je bila resolucija, ki izklju-
čuje sedem poslancev in senatorjev iz
stranke. Slično zborovanje se je vršilo tu-
di v Kládnem, kjer je bilo navzočih 300
komunistov, ki so se izrekli proti politič-
nemu odstavitju stranke. Na prihodnjih zho-
rovstih komunistične stranke bo izklju-
čeno še 17 komunističnih poslancev iz
Čehke in Slovaške.

Likvidacija ukinjenih ministrstev

Slovo odstopivših ministrov - Reorganizacija razširje-
nih resorov - Predlogi za nadaljno redukcijo minist-
stev - Vprašanje železniških direktij

Beograd, 4. aprila p. Danes dopolne je
posetil bivši minister narodnega zdravlja dr.
Kruji ministra za socialno politiko dr.
Drinkovića ter mu izročil v navzočnosti
višjih uradnikov vse agende resora mini-
strstva za narodno zdravje. Prav tako je
tudi minister vr dr. Alaupović danes do-
polne predal vse svoje posle ministru
pravde dr. Sršiću. Pri tej prilici se je v
daljšem govoru zahvalil uradništvu svoje-
ga bivšega resora za vestno vršenje služ-
be. Minister pravde je takoj nato pozval
vse načelnike bivšega ministrstva ver ter
jim podal instrukcije za delo pri likvidaciji
tega resora. Popoldne ob 14. je ministrski
predsednik priredil na čast odstopivšima
ministroma dr. Kruju in dr. Alaupoviću na
Topčideru svečan banket.

Minister javnih del Steva Savković je že
včeraj ob 4. popoldne sprejel posle od do-
sedanjega ministra pošte in brzojava dr.
Kumanudija. S tem sta od včeraj uprava in
vodstvo pošte prešla v resor g. Savkovića.

V smislu čl. 5. zakona o vrhovni držav-
ni upravi je minister Savković pozval po-
močnika ministra javnih del Kneževića, di-
rektorja direktije za gradnjo novih želez-

nic Vaso Markovića, generalnega direktor-
ja pošt Vojo Popovića in direktorja direk-
cije vod prof. Mitrovića, naj sestavijo na-
črt uredbe o ustroju in organizaciji mi-
nistrstva javnih del s tem v zvezi bo v
ministrstvu javnih del reducirano večje
število dosedanjih oddelkov in direk-
cij. Uradniki, ki so te oddelke vodili, bodo za-
vezeli nove položaje v ministrstvu javnih
del.

V gospodarskih krogih je pokrenjena ak-
cija, da bi se reduciralo tudi še ministrstvo
za šume in rudnike ter spojilo s ministr-
stvom poljoprivrede. Druga akcija gre za
tem, da bi se ukinilo ministrstvo za trgo-
vino in industrijo ter se spojilo s ministr-
stvom za poljedelstvo v novo ministrstvo
narodnega gospodarstva. Na ta način bi
število ministrstev bilo zmanjšano še za 2,
od 12 na 10.

Beograd, 4. aprila n. Za jutri so pokli-
cani v Beograd vsi železniški ravnatelji b
konferenci, na kateri se bo razpravljalo o
novi organizaciji železniško-upravne službe.
V zvezi s tem je tudi vprašanje organiza-
cije železniških direktij.

Dr. Alaupović in dr. Kruji po demisiji

Dr. Alaupović postane zopet podpredsednik Državnega sveta
Dr. Kruji o svojem povratku v Sarajevo

Beograd, 4. aprila č. Kakor je že zna-
no, se dosedanjí minister vr dr. Alaup-
ović vrača na svoje prejšnje mesto
podpredsednika Državnega sveta; to-
zadevni ukaz bo podpisan najbrže že
jutri. Tudi dosedanjemu ministru na-
rodnega zdravlja dr. Kruju je bilo po-
nujeno mesto v Državnem svetu, ki pa
ga je odklonil in izjavil, da se hoče vr-
niti na svoje prejšnje mesto uprave
bolnice v Sarajevu. Dr. Kruji sam je
o tem izjavil novinarjem:
»Ponujeno mi je bilo, naj vstopim v

Državni svet ali pa sprejemem mesto
pomočnika. Prosil pa sem, da se smem
vrniti v Sarajevo na svoje prejšnje me-
sto upravnika bolnice, ker mi je za
ustvarjanje delo, čeprav v manjšem
delokrogu, več kakor za položaj in pi-
sarniško delo. Zato sem odklonil obe
ponujeni mesti. Vstopil pa bom vse-
kakor v vrhovni zakonodajni svet, kjer
bom imel priliko sodelovati pri zdrav-
stveni zakonodaji, v kateri se doslej
tekot desetih let ni ničesar storilo.«

Vprašanje stanovanjske zaštite

Zahteve stanovanjskih najemnikov in državnih nameščencev.
Odločitev v ministrstvu še ni padla

Beograd, 4. aprila. r. Koncem tega me-
seca poteče veljavnost stanovanjskega za-
kona in razvila se je tako s strani hišnih
lastnikov, kakor s strani najemnikov ži-
vahnja akcija za nadaljno stanovanjsko za-
ščito in proti njej. Hišni posestniki skli-
čujejo v vseh večjih mestih zborovanja,
na katerih zahtevajo, da naj s preneha-
njem dosedanjega stanovanjskega zakona
nastopi popolna svoboda razpolaganja s
stanovanji, razne najemniške organizacije
in pred vsem državní nameščenci pa za-
htevajo podaljšanje stanovanjske zaštite.
Te dni so predstavniki najemnikov izročili
ministru socialne politike svoje predloge.
Zahtevajo pred vsem naj se sedanji sta-
novanjski zakon z malimi izpremembami
v korist najemnikov podaljša do 1. maja
1935. Med tem pa naj bi država in občina
poskrbele za novimi gradnjami za zadost-
no število stanovanj. Novi stanovanjski
zakon naj bi veljal za vse uradnike, upo-
kojenke, invalide, obrtnike, delavce in ma-
le posestnike. Tihih mesečnih dohodki ne
presejajo 2000 Din. Ostane naj nadalje

dosedanja najemnina. Kazni pa je treba
strožje izvrševati. Najemniki opozarjajo,
da bi dovedlo ukinjenje stanovanjske za-
štite do nepredelanih socialnih posledic.
Stanovanj še ni v zadostnem številu, a
vrhu tega znaša že dosedanja najemnina
18 do 20 odst. in mestoma celo 30 odst.
vseh najemnikovih dohodkov.

Glavni savez državnih uradnikov opo-
zarja ministra za socialno politiko še po-
sebej na razmere, v katerih žive državni
uradniki. Zato zahteva, naj se obdrže še
nadalje dosedanje živitve stanovanjske
prostiti v pogledu državnih uradnikov in
upokojenecv in da se odredi primerna vi-
šina najemnine v starih zgradbah tudi po
1. maju t. l. Opozarja zlasti, da znaša sta-
narina, ki jo prejema najvišji uradnik,
komaj 3600 Din na leto.

V ministrstvu samem še ni padla odlo-
čitev. Zatrjuje se, da je minister voljan
se odločiti za kompromis na srednji liniji.
Ako pa bi se to pokazalo za nemogoče,
bo ostalo pri ukinjenju sedanje stanov-
vanjskega zakona.

Diplomati pri dr. Kumanudiju

Beograd, 4. aprila. p. Zastopnika zuna-
njega ministra dr. Kumanudija so tekot
današnjega dne posetili albanski poslanik
Fita, francoski poslanik Dard ter odprav-
nik poslov nemškega poslanstva. Nadalje
sta bila pri ministru novoimenovana po-
slnika dr. Pitamic in dr. Stražnicki. Dr. Pi-
tamic odputuje te dni na svoje mesto v Wa-
shington, dočim ostane dr. Stražnicki, ki je,
kakor znano, imenovan za poslanika v Bue-
nos Airesu. Še nekaj časa v Beogradu, ker
je član vrhovnega zakonodajnega sveta in
je sodeloval pri sedvi zakonov, ki prihajajo
sedaj na dnevni red.

Vrhovni zakonodajni svet odgoden

Beograd, 4. aprila. r. Vrhovni zakonodajni
svet bi se imel danes sestati in nadaljevati svo-
je delo. Včeraj pa so bili vsi člani obveščeni,
da so se vrhovnega zakonodajnega odbora
odgovore za nedoločen čas. Odgovor v delu vr-
hovnega zakonodajnega sveta je bil odrejen
pretekli teden, da bi mogli njegovi člani kato-
liške vere, ki bivajo izven Beograda, preživeti
velikonočne praznike doma in da bi se mogli
med tem časom pripraviti novi zakonski pre-
dlogi. Med tem je bil uveljavljen zakon o vrho-
vni državni upravi, s katerim se ukinjajo štiri mi-
nistrstva. Reforma, izvršena s tem zakonom, je
za trenutek odgornila intenzivno delo pri izde-
lavi novih zakonov, ki so se sedaj vsa
ministrstva zaposlena z izvršbo reform in in-
tenzivno reorganizacijo ministrstev. Zaradi tega
so bile sedaj vrhovnega zakonodajnega sveta od-
govore za nedoločen čas.

Včerašnje avdijence

Beograd, 4. aprila p. Tekot današnjega dne
so bili sprejeti v avdijenco na dvoru kmetni
minister dr. Koršček, minister za šume in rudi
dr. Radivojević in minister javnih del inž. Sav-
ković.

Upokojeni poslaniki in konzuli

Beograd, 4. aprila č. Kralj je podpisal
ukaz, s katerim se upokojuje večje število
uradnikov zunanega ministrstva. Med njimi
se nahajajo tudi naši poslaniki v ino-
zemstvu, ki so bili nedavno postavljeni na
razpoloženje, in sicer Volislav Antonijević,
Ivo Grigorović, Slavko Grujić, Jovan Mar-
ković. Nadalje so upokojeni svetnik poslani-
ka v Varšavi Dimitrije Topuzović, ki je
bil sedaj uslužben v ministrstvu, generalni
konzul v Milanu Ljuba Bozović, generalni
konzul v Rimu Miloš Ivković in generalni
konzul v Pečuju Trajan Zvirgovič.

Redukcije v zunanjem ministrstvu

Beograd, 4. aprila. č. Po odredbi zastop-
nika zunanjega ministrstva dr. Kumanudija
so bili reducirani naslednji uradniki zuna-
njega ministrstva: tajnik budimpeštanskega
poslanstva Vasoje Vesnić, ministrski
tajnik Stojan Gavrilović, ministrski tajnik
Vladimir Andrić, protokolist pri generalnem
konzulatu v Marseillu Jovan Petrović, ar-
hivar ministrstva Kosta Jovanović, zvanik
pri generalnem konzulatu na Reki A.
Arizović in zvanik pri generalnem konzula-
tu v Solunu R. Mešković. Razen teh
uradnikov je reduciranih v zunanjem mi-
nistrstvu še 12 služiteljev in dnevničarjev.

Nesreča na Dunavu

Sremska Mitrovica, 4. aprila p. Med selom
Dolnice in Orubice se je pripetila sinoči na Du-
navu težka nesreča. Z motornim čolnom so se
peljali v Sremsko Mitrovico trgovci Fran We-
ner, Miroslav Kezić in Milan Sparošić. V temi
so zadel na plavajoče deblo, ki je pluto sredi
reke. Čoln se je tako silo zagnal v deblo, da
se je adla stranska stena. Voda je z veliko na-
glico napadla čoln, ki se je takoj nato potopil.
Werner in Kezić sta utonila. Sparošić pa se je
s velikim naporom rešil s plavanjem.

Organizacija centralnega dopisnega urada

V zvezi z reformo vrhovne državne uprave bo izvedena reorganizacija celokupne poročevalske službe

Beograd, 4. aprila, p. V zvezi z izvedbo novega zakona o vrhovni državni upravi so danes pri predsedstvu vlade začeli s pripravi za organizacijo centralnega dopisnega urada. Dosedanja dopisna urada notranjega in zunanega ministrstva bosta ukinjena in združena v nov urad, ki bo podrejen ministrskemu predsedniku. V tem uradu se bodo stekale vse informacije in obvestila iz posameznih resortov, namenjena za javnost, prav tako pa se bo v tem oddelku koncentrirala vsa kontrola nad domačim in tujim tiskom. Prvotno je bilo nameravano, da bo načeloval temu oddelku državni podtajnik. Ker pa je z novim zakonom o vrhovni državni upravi institucija

državnih podtajnikov ukinjena bo bržkone imenovan za vodjo centralnega dopisnega urada pomočnik notranjega ministra. Celokupno uradno število dopisnih strokovnjakov in zunanega ministrstva je bil z današnjim dnem stavljen na razpoložljivost. V novi dopisni urad bodo pritegnjeni praktični novinarji iz vse države, ki že na podlagi svojega novinarskega udeleževanja poznajo razmere ter imajo primerne novinarske prakse. V zvezi z novim dopisnim uradom bodo izvršene tudi spremembe pri posameznih konzulatih in poslaništvih, katerim bodo dodeljeni kot novinski atašeji praktični in izkušeni novinarji.

Pred trgovinskimi pogajanjmi z Bolgarijo

Povratak poslanika Nešića v Sofijo — Vodja naše delegacije — Pogajanja se začno 22. t. m.

Beograd, 4. aprila, p. Nocoj se vrne na svoje službeno mesto naš poslanik v Sofiji Ljuba Nešić, ki je pred par dnevi prišel na poziv zunanega ministrstva v Beograd. Njegov prihod je v zvezi s pogajanjmi z bolgarsko vlado zaradi čimprejšnje izvedbe sklepov pirotske konference, kakor tudi s pričetkom trgovinskih pogajanj med Bolgarijo in Jugoslavijo. Trgovinska pogajanja se bodo vršila v Sofiji. Naša vlada je predlagala, naj bi se pogajanja pričela

še ta mesec in sicer 22. aprila. Minister trgovine je že določil delegacijo, ki ji bo načeloval načelnik ministrstva trgovine Milan Savčić. Ministrstvo trgovine je pripravilo že ves potreben material. Zastopnik zunanega ministra doktor Kumanudi je izjavil vašemu dopisniku, da bodo sklepi bodoče konference dogovorno z bolgarsko vlado izvršeni v najkrajšem času, nakar se bodo takoj pričela trgovinska pogajanja.

Marihor dobi zračno zvezo z Beogradom in Dunajem

Maja meseca bo podaljšana proga Beograd—Zagreb do Marihora in od tam preko Dunaja z ostalimi evropskimi centri

Zagreb, 4. aprila, r. »Hrvat« poroča: Sedanja proga za zračni promet med Zagrebom in Beogradom bo podaljšana do Marihora. V to svrhu se gradi v Marihoru civilni aerodrom in po informacijah iz merodajnih krogov napredujejo dela zelo dobro. Ta zračna proga se bo od Marihora dalje podaljšala do Dunaja in bo tako spojena z mednarodnimi programi. Pogajanja z avstrijsko družbo za zračni promet na Dunaju so se že pričela ter se nahajajo v stadiju ugodnega zaključka, tako da bo meseca maja otvorjena mednarodna zračna

zveza Beograd—Zagreb—Marihor—Dunaj. Na ta način bo naša država dobila direktno zračno zvezo z ostalimi evropskimi mesti. Že letos se bodo po mnemu merodajnih krogov v Zagrebu križale razen domačih tri mednarodne zračne proge, ki bodo vezale Zagreb, oziroma našo državo z Dunajem, Pragom in Parizom ter preko teh mest s vsemi velikimi središči Evrope. S temi zračnimi programi bo zvezan zapad z vzhodom in v središču teh prog bo naša država.

Sprememba slovenskih rodbinskih imen v Italiji

Po vestih italijanskih listov se bo v slovenskih in nemških krajih Italije v kratkem začel izvajati dekret o restituciji tujih prilinkov v prvotno italijansko obliko. Zakon smatra, da je pretežna večina tujih prilinkov prvotno italijanskega izvora, ter deli vsa imena, ki so podvržena obvezni italijanizaciji, v pet skupin.

V prvo spadajo imena, ki so v najvišji meri predstavljajo n.p.r. Starec, Vodopivec itd. Taka imena — pravi zakon — so samo prevodi italijanskih imen Vecchio, Bevilacqua itd., zato je njih italijanski izvor evidenten. V drugo skupino šteje zakon restitucija italijanskih imen, ki so samo v ustih naroda in potem tudi v pisavi dobila tujo obliko. Med temi se navajajo imena Toskan, Karnelj in Kolumbin, ki bodo po spremembi dobila svojo prvotno obliko Toscano, Carniel in Colombini. Največjo skupino pa tvorijo imena, izpeljana iz očetovega imena (patronimika) Fabjančič, Kocjančič, Urbančič, Klemenčič, Lavrenčič in Valentinčič. Ker so taka imena v svojem debilu latinska, se jim bo odbila slovenska končnica in bodo dobila tako svoj prvotni romanski značaj. Glasila se bodo odslej: Fabiani, Cauciani, Urbani, Clementi, Laurenti, Valentin. Četrta skupina obsega priimke, nastale iz krajevnih imen: Kraševac, Dolenec, Orbanec, Gropalec (Gropada). Za spremembo takih imen ni določene pravila in se bodo italijančila po želji osebe, ki nosi tako ime, ali pa po uvidenosti oblasti. Peta skupina določa izpremembe plemiških pridevkov. Grojfe Attemsi se bodo morali pisati odslej conte Attimi, ker izvirajo njih ime od furlanske vasi istega imena, plemiči Schwarzenthal in Walderstein pa se bodo zadovoljili z enostavnimi prevodi Valnera, oziroma Rocasilvana.

Tržaški »Piccolo«, ki prinaša te »zakonske določbe o popravljanju pokvarjenih prilinkov«, dodaja zakonu izvajanja, ki so v mnogem oziru zanimiva in karakteristična. »Znana je«, pravi tržaški list, »da so se kraški, gorški in istrski družinski prilinci pečali le s poljedelstvom in z živinorejo, rokodelstva pa se niso lotevali, zato so to skozi stoletja vršili priseljenci iz Furlanije in Karnije. Odtod tudi številni, prilinkji Furlan in Karniel. Priseljence zidarja so imenovali Kraševci zidarja, pomanjševalna oblika od tega je zidarč. Ista je s Kovacem, kolarjem, žagarjem in ribičem.« Tudi prilimek Železnik pomeni po »Piccolu« kovača. »Taka imena«, nadaljuje »Piccolo«, »bodo dobila italijansko obliko, ker je jasno, da so bili njih prvi nositelji nesporno Italijani.«

Kljub tem naštetim petim skupinam pa ostane še mnogo in mnogo slovenskih imen, ki niso ne veljajo gorle določbe, ker ne spadajo v nobeno teh skupin. Za taka imena nam pripuščajo čl. 2. zakona njih nosilec svobodo, da se sami javijo pri oblasti za izpremembo, najsi so že njih imena italijanska ali slovenska po izvoru. »Piccolo« priporoča vsem, da se poslužijo te ugodnosti, ter si izbere priravno obliko novega imena, bodisi da odbila končnico ali pa predlagajo enoten prevod imena za vso družino, preden bodo prisliljeni k spremembi po zakonu.

Nemški poslanik v Tirani

Berlin, 4. aprila 6. Za nemškega poslanika v Tirani je imenovan legacijski svetnik Hey.

Kraljev razgovor z ameriškim novinarjem

Intervju z dopisnikom »New York Times«.

Največji ameriški list »New York Times« objavlja razgovor svojega dopisnika z našim kraljem, ki je med drugim izjavil:

»Baš eden velikih Američanov, Lincoln, je dejal, da se hiša, ki je medsebojno razprta, ne more vzdržati. Politiki so skušali zavesti v razprtje naš narod. Zahtevali so individualne privilegije za svoje pokrajine, na katere nismo mogli pristati. Nisem mogel dopustiti, da bi podkopavali temelje edinstva in solidarnosti, ki so bili zgrajeni z dolgoletnimi napor. Storil sem vse, da bi se izognil energičnemu koraku, ki pa sem ga vendarle napravil, ker je bil edina rešitev. Obupne situacije zahtevajo obupnih ukrepov. Ko je bila moja potrpežljivost izčrpana in so bile moje moči napete do skrajne vzdržljivosti od nepamirljivih in nerazumnih zahtev političnih voditeljev, sem se odločil, da abolim parlament kljub temu, da imam globoko zaupanje in respekt napram parlamentarni vladavi. Hotel sem imeti posla direktno z narodom, ker je ves moj narod ene misli in enega srca ter sem vedel, da me bo podprl. Čeprav bo v novem režimu vsakdo obvaroval svojo individualnost, pripada ves moj narod eni rodini in ima skupen ideal: edinstvo jugoslovenske rase.«

»Smatram, da so rezultati opravičili storne ukrepe. Vsa država je mirna, vsakdo vrši svoje delo. Zlonamerne osebnosti in organizacije, ki so sejele nesloge, so umolknele. Nadomestiti moramo s težkim in poštenim delom brezuspešna politična natezanja in brezbriznost do realnih narodnih interesov, ki je vladala zadnjih 10 let. Vrnili se bomo k normalnemu režimu, čim bo delo organizacije in rekonstrukcije jamčilo uspeh in povratek normalnih razmer. Prepričan sem, da se bo po dobi, v kateri bo narod osvobojen politične nesloge in strankarskih voditeljev, rodila mnogo boljša in jačja Jugoslavija.«

„Jedna jugoslovenska deklaracija iz p. 1870.“

Pod tem naslovom priobčuje beograjska »Politika« uvodni članek, v katerem poudarja iz ljubljanskih »Novic« l. 1870 resolucijo o konf. enci slovenskih, hrvaških in srbskih rodoljubov v Ljubljani, na kateri so bili dogovorjeni važni sklepi o potrebi jugoslovenske orijentacije vsega našega javnega in političnega življenja.

V Beogradu in Srbiji bo ta resolucija vzbudila gotovo močno pozornost, prav poseben pomen pa ima za nas, ki sedaj lahko gledamo v svojo preteklost mnogo bolj mirno in jasno, kakor v časih pred svetovno vojno, ko smo stali sredi politične in revolucionarne borbe proti Avstriji za Jugoslavijo. Na eni strani nam je resolucija dokaz, kako so že naši predniki deloma instinktivno, deloma zavestno domeli smer bodočih svetovnih dogodkov. Po drugi strani pa nam ta reminiscenca kaže izredno važnost smotrenega dela slovenskih voditeljev in javnih delavcev, ki so uvrstili slovensko vejo našega naroda, jo ob arovali germanske sekire in jo s tem očevali za kasnejše ujedinjenje.

Tako spravlja zgodovina sklepno vse v harmonijo in sklad.

Štetje prebivalstva v Beogradu

Beograd, 4. apr. r. Predsednik vlade general Živković je potrdil pravilnik o štetju in evidenci beograjskega prebivalstva. Pravilnik je izdal župan inž. Savčić. Z novim pravilnikom je odredeno, da se v 15. aprila 1929. štetje celokupnega prebivalstva v Beogradu. V štetje bo pritegnjeno ne samo prebivalstvo Beograda kot takega, temveč tudi njegove bližnje okolice. Ta rajon je nekoliko širši, kakor pa ozemlje, ki pripada beograjski občini na podlagi katastrskega zapisa, in je identičen s področjem beograjske policijske direkcije. Štetje bo izvršila posebna komisija. Vse področje se razdeli na rejone od 10 tisoč do 20 tisoč prebivalcev. Ti rejoni bodo razdeljeni še v skupine od 250 do 1000 prebivalcev. Štetje bo izvršeno s pomočjo posebnih formulirjev.

Urad za državno statistiko pripravlja za l. 1930. splošno ljudsko štetje za celo državo.

Sneg in dež v Srbiji

Beograd, 4. aprila, p. V Beogradu vlada še vedno zelo hladno vreme. Sneg, ki je zapadel ponoči, je podnevi sicer skopnel, vendar pa je začelo zvečer znova snežiti v debelih kosih. Iz Južne Srbije poročajo, da tam že dva dni neprestano sneži ter je zapadlo že nad 10 cm snega. Ker je zadnje dni skoraj neprestano deževalo, reke naglo naraščajo. Vardar je že na več krajih prestopil bregove in poplavlil okolice.

O pravcati vremenski katastrofi poročajo iz Budimpešte. Tam je zapadlo že pol metra novega snega. Dunav in Dnjestar naglo naraščata ter grozita s poplavam. Zaradi naraščanja vod so morali na več krajih ustaviti železniški promet.

Zborovanje zagrebških odvjetnikov

Zagreb, 4. aprila n. Danes ob pol 6. zvečer se je vršila v veliki dvorani borze konferenca odvjetnikov, ki jo je sklicalo društvo odvjetnikov v Zagrebu. Konferenca se je bavila v uveljavljenem zakonu od 6. februarja o razširjenosti pristojnosti kraljevih in mestnih delegiranih ter okrajnih sodišč. Konferenci je predsedoval predsednik društva odvjetnikov dr. Politeo, udeležilo pa se je 200 odvjetnikov iz Zagreba in kakih 50 izven Zagreba.

Političen umor na rusko-rumunski meji

Zalostna usoda boljševiške špijonke — Baje so jo umorili sovjetski agenti, boječ se, da bi jih ne izdala

Bukarešta, 4. aprila p. Na rusko-rumunski meji v Besarabiji v bližini mesta Tighina je bil v minuli noči izvršen umor, ki ima bržkone politično ozadje. Kakih 100 m od meje oddaljena je živele na rumunskem ozemlju v svoji hišici vdova Marija Siročkin. Rumunske oblasti so jo imele že delj časa na sumu, da je v službi ruske špijonaže. Ker pa ji niso mogli ničesar dokazati, ji niso mogli priti do živega. Davi pa so našli vdovo v njenem stanovanju umorjeno. Imela je razklano glavo, poleg trupla pa je ležala okrvavljena sekira, s katero je neznan zločinec izvršil umor. Pri bišni preiskavi je policija našla korespondenco, iz katere je

razvidno, da je umorjena vdova bila v službi ruske špijonaže. Iz najdenih pism, pa se da sklepati, da so med njo in rumunskimi agenti nastali v zadnjem času spori ter da je vdova grožila, da bo razkrila vso organizacijo ruske špijonaže na Rumunskem. Policija zaradi tega sumi, da so umor izvršili ruski špijonažni agenti iz bojazni, da bi jih vdova izdala. Poizvedovanja so doznala, da sta se mudila v minuli noči pri vdovi dva neznanca moška, ki sta proti jutru naglo bežala preko meje in se v motornem čolnu prepeljala preko Dnjestra na rusko ozemlje.

Grozen zločin sovjetskega uradnika na Poljskem

Član sovjetske trgovske misije v Berlinu je ustrelil poljskega policijskega uradnika, nakar si je sam pogнал kroglo v glavo. Zločinec je kokainist

Varšava, 4. aprila, p. V obmejnem mestu Baranovičih na poljsko-ruski meji je izvršil v minuli noči član sovjetske trgovske misije v Berlinu, Ivan Atanašević, ki je potoval iz Berlina v Moskvo, grozen zločin. Atanašević je rojen na poljskem ozemlju v selu Koltijevici, oddaljenem 5 km od Baranovičev. Na potu v Moskvo je v Baranovičih prekinil potovanje, da bi poseetil svoje sorodnike. Na potu v Koltijevico pa so ga aretirali, ker kot tujec ni imel dovoljenja za bivanje na poljskem ozemlju. Svoji so ga prepeljali v zapore železniške policije v Baranovičih. Okrog 11. ponoči je prišel v sobo, v kateri je bil zaprt Atanašević, policijski uradnik Kuharkovski, da bi telefonirano poročal v Varšavo o aretaciji Atanaševića. Ko je stopil k telefonu, je skočil Atanašević k njemu, potegnil samokres, ki ga je imel skritega pri sebi ter ustrelil Kuharkovskega v glavo. Na strel je prihitel s sobo drugi policijski uradnik Zelakovski, na katerega je oddal Atanašević nadaljnja dva strela, nakar je naperil orožje proti sebi in si pogнал kroglo v glavo. Dočim je Zelakovski bil na mestu mrtev, je bil Kuharkovski težko ranjen in so ga morali prepeljati v bolnico v Vilno. Atanašević sam si je prizadejal le lažjo rano ter so ga oddali v bolnico v Baranovičih. Ruski konzul v Varšavi se je zaradi tega zločina Atanaševića opravičil pri poljski vladi ter takoj odpotoval v Berlin, da se informira pri tamšnji sovjetski trgovski misiji o potova-

nju Atanaševića. V bolnici so zdravilni ugotovili, da je Atanašević kokainist ter menijo, da je izvršil zločin v neodgovornem stanju.

Zanimiva afera sovjetskega funkcionarja v Parizu

Pariz, 4. aprila d. Tukajšnji ruski emigrantski listi obširno poročajo o novi zakonitni aferi v pariškem sovjetskem trgovinskem zastopstvu, kjer je bil pred nekaj meseci nastavljen novi ravnatelj Knepp. Moč je bil sicer znan kot goreč boljševik, aji tudi kot slab trgovec. Po par mesecih delovanja se je Knepp nekega dne sam prijavil pri sovjetskem poslaniku v Parizu, češ da je zaigral v pariških igralnicah preko 3 milijonov frankov, ki jih je poneveril iz blagajne trgovinske delegacije. Bil je nemudoma odpoklican v Rusijo, kjer so ga v Moskvi obsodili na deset let ječe. Kazni pa ni ustopil ter se še sedaj giblje svobodno v Moskvi, kar vzbuja domnevo, da sploh ni zaigral onih pet milijonov in da je bil ta denar porabljen najbrže za boljševiško propagando v Franciji. To tembeli, ker se je izkazalo, da Knepp sploh ni nikoli igral v pariških igralnicah.

Venizelosov ekspezo

V zelo kratkem času je grški parlament ratificiral prijateljsko pogodbo z Jugoslavijo. Iz kratkega roka, v katerem se je ratifikacija izvršila, odsvoda, da se ji pripisuje primerna važnost. Naglica se da sicer z grškimi političnimi razmerami do neke mere zelo enostavno tolmačiti. Venizelos razpolaga v parlamentu s tako izrazito absolutno večino, da si je lahko vsak trenutek svest brezpogojnega zborničnega pristanka. Tudi nam še ni znana podrobna vsebina pakta niti glede Soluna, niti glede prijateljstva in razsodišča, tako da je še vedno nemogoče presojati meritorno stran pogodbe.

Venizelos je govoril zelo toplo o odnosih med Grčijo in Jugoslavijo. Staremu državniku moremo zaupati v polni meri; preiskusi je za iskrenost svojega pojmovanja glede zveze med obema državama. Da so hodili vsi grški državniki novejšee dobe po njegovih sledih, bi se bili odnošaji med sosedama razvili normalno že poprej.

Venizelos je pozdravljaj grško-jugoslovenski pakt tudi z vidika balkanske in sploh evropske politike. Prav s te perspektive je vsekakor najpomembnejši. Venizelos je napovedal sklep sličnih pogodb tudi s Turčijo in Bolgarijo.

V tej napovedi, sodimo, ni samo običajno naglašanje miroljubnosti in spravljivosti, kakor ni redko v državniških govorih. Venizelos je že ponovno pokazal, da je svojo vnanjo politiko zares narnaval v smer popolne lojalnosti in stabilnosti sedanjih odnošajev. Zato smemo pričakovati, da bo slično taktiko uporabil tudi v nadaljnjem delu za popolno konsolidacijo razmerja med narodi na Balkanu. Saj je on že odnekad zagovornik teze Balkan — balkanskim narodom.

Sedaj preostaja Grčiji ureditev sosedskih odnošajev do istih dveh držav, s katerimi tudi mi še nimamo obnovljenega takega razmerja, kakor je želeli. Razlika je le ta, da ima Grčija bolj komplicirane odnošaje s Turčijo, a mi z Bolgarijo.

Nas ločijo od Turčije nekatere neurejene stvari največ finančne prirode, ki pa datirajo vse še iz dobe pred l. 1914. Sedaj z njo nimamo mnogo stikov, posebno pa ne političnih. Nasprotno pa ima Grčija še vedno odprto vprašanje odškodnine za imetje zamenjanih beguncev; v tem pogledu ni prišlo do soglasja s turškimi stališčem in tudi malo kaže, da bi se bila nasprotja v poslednji dobi zmanjšala. Tu je mogoč Venizelos samo izraziti dobro voljo Grčije, da se doseže sporazum. Toda Turčija se pritožuje, da so silno oškodovani oni Turki, ki so ostali v Zapadni Trakiji, na osnovi lausanneske mirovne pogodbe, ter zahteva zanje povrniti krivic odškodnino. Seveda tudi grške zahteve glede denarne odškodnine za imetje onih beguncev, ki so morali na hitro iz Male Azije, še niso iznolčene. Tu se porajanja nočejo premakniti z mrtve točke.

Z Bolgarijo želi Grčija prav tako skleniti prijateljski pakt, je naglasil Venizelos. Tudi tu so še nerešena nekatera vprašanja, ki jih tudi ni moči pod-

cenjevati. Predvsem imamo problem bolgarskega gospodarskega dostopa do Egejskega morja. To vprašanje se niti še ni meritorno obravnavalo, dasi se je Grčija izjavila pripravljeno za konsesije; mednarodnopravne obveznosti v tem pogledu pa niso v veljavi. Bolgarsko stališče bo tedaj tu težavnejše. Dalje je treba med obema sosedama poravnati račune zaradi zamenjavanja prebivalstva, ki sicer tu ni zavzelo onih ogromnih dimenzij kot med Grki in Turki, a je vendarle dovolj važno. In naposled imamo seveda v ozadiju vprašanje makedonskih revolucionarnih organizacij, ki tudi na tej strani motijo normalne obmejne in posredno politične odnošaje.

Istočasno, ko želimo, da bi Venizelos uspel s svojo mirovno politiko napram Turčiji in Bolgariji, postavljamo v ospredje željo, da bi se tudi naši diplomaciji posrečilo doseči zbližanje v isti smeri in da bi se grško-jugoslovenski sporazum z obeh strani razširil tudi na vzhodni del Balkana in bi se na ta način solidno utemeljila končna pacifikacija Balkana.

Bolgarski kralj Boris v Pragi

Praga, 4. aprila, h. Svoči je prispel v Prago kralj Boris incoignito pod imenom grofa Rilskega. Danes dopoldne se je vozil po Pragi in si ogledal Hradčane, lateransko cerkev in narodni muzej. Dopoldne se je kralj odpeljal na grad Lano k predsedniku republike, kjer bo ostal kot gost. Njegovo bivanje v Pragi je preračunano na dva ali tri dni.

Mehiški uporniki izzivajo Unijo

Washington, 4. aprila s. V Naco ob ameriški meji je zopet vrglo uporniško letalo bombo na ameriško ozemlje. Kakor poroča »United Press«, bo zaradi tega ameriška vlada ponovno oficijelno protestirala proti takemu postopanju. Značilno je, da se je incident pripetil samo par ur po prvem protestu, ki ga je Amerika zaradi sličnega incidenta naslovlila prizadešim.

Zopet rudniška nesreča v belgijskem premogokopu

Mons, 4. aprila 4. V premogokopu Paturages v bližini Monsa se je danes zjutraj več lamski plin. Eksplozija je na mestu ubila 8 delavcev, okoli 20 pa težko ranila.

Hmeljski trg

Zatec, 4. aprila h. Tendenca mirna. Promet 60 stotov. Cene od Kč 1100 do 1400.

NOGAVICE z ŽIGOM

K
L
U
C

Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejšel

Domače vesti

• **Nov odvotnik v Ljubljani.** Odvetniška zbornica v Ljubljani razglasa, da je bil g. dr. Stanko Tominec vpisan v imenik odvotnikov s sedežem v Ljubljani.

• **Imenovanje v mariborski škofiji.** Prošt in nadžupnik v Ptuj dr. Ivan Zagar je imenovan za dekana ptujske dekanije, dosedanjí upravitelj dekanije Ivan Šket, župnik pri Sv. Marjetu, pa je imenovan za konzistorialnega svetnika.

• **Razpis podšumarških mest.** Oddaja se vesti podšumarjev v Kranju in Kočevju. Svojerodno pisane prošnje naj se do 20. t. m. vlože pri velikem županu v Ljubljani. Prošnje je še posebej priljubiti dokazila o uspešno prebiti državni preizkušnji iz gozdnega varstva in tehnično-pomožnega službovanja, o dosedanjem službovanju in o telesni sposobnosti za službo v goratih krajih.

• **Upokojitev.** Upokojen je načelnik Ernest Vargazon, bivši šef komercialnega oddelka ljubljanske žel. direkcije in bivši načelnik prometnega oddelka žel. direkcije v Zagrebu. Načelnik Vargazon je eden izmed najboljših slovenskih železničarjev ter si je zlasti ob prevratu kot prometni šef v Zagrebu stekel velike zasluge za ureditev našega železniškega prometa. Izza vojnega časa je g. Vargazon zlasti dobro znan v beogradskejših krogih, ker je kot vojaški avstrijski šef pokazal v najtežjih razmerah pravo jugoslovansko srce. Načelnik Vargazon je zadnji dve leti hotel, posledica naporov vojnega in prevarnega časa. Njegov odhod iz aktivne službe bodo občakovali najširši železničarski krogi, ki so imeli v g. Vargazonu sicer strogega, a vseskozi pravičnega, srčno dobrega in socialno čutečega predstojnika.

• **Stipendija za finančni študij v inozemstvu.** Finančno ministrstvo je razpisalo natečaj za diplomirane pravnike, ki naj bi se v inozemstvu posvetili finančnemu študiju. Prijave se sprejemajo do 1. maja 1929.

• **Dijaki - vojniki ljubljanskega vojnega okrožja.** ki so bili pri zadnjem naboru potrjeni, pa doslej še niso vložili prošnje, da se jim vojaška služba odloži do končanja študija, naj to ne mudoma, vsaj pa do 1. junija 1929 store, sicer bodo brezpo- gojno konec julija 1929 vpoklicani in vojaško službo. Oni dijaki pa, ki so že do končali ali opustili svoje študije in žele biti letos vpoklicani, naj to istotako javijo najkasneje do 1. junija 1929 komandantu ljubljanskega vojnega okroga. Poznej- ših prijavi ne bo mogoče vpoštovati. K na- stopu vojaške službe pa se morajo le- toš seveda javiti tudi oni dijaki, ki končajo 27. leto svoje starosti, ne glede na to, ali so svoje študije že dovršili ali ne.

• **Smrtna kosa.** V sredo je umrl po mu- kelnem trpljenju g. Edvard Smerdu, uradni papirnice Vevče. Njegov pogreb bo jutri ob 15. iz splošne bolnice na pokopali- šče Devce Martinje v Polju. Pokolnemu blag in častem spomin, rodbini iskreno sožalje!

• **Sokolsko gledališče v Radovljici** ponovi v nedeljo, dne 7. t. m. ob pol 8. zvečer, zadnjikrat spevoigro »Mežnarjeva Lizika«.

• **Narodni muzej v Ljubljani** bo od nede- lje 7. t. m. dalje odprt vsako nedeljo do- polno od 10. do 12. za splošen, brezplačen ogled muzejskih zbirk.

• **Jezerški orol.** V skupnem lovišču g. dr. Treitelja, direktorja Kasperja st. in magistrja Meliterja iz Ptuja so našli mrtvega jezer- skega orla, ki ga pa ni zamenjati z ribjim orlom. Ta, za naše kraje precej redka ptica je ključala zastrupljeno mačko in se sama zastrupila. Neki okoliški kmet, ki je orla našel, je žal orlu porezal peruti, ki skupno merita v širini nad 2 m. Kakor pripovedu- jejo tamonjši lovci, je preteklo že nad 50 let, odkar je bila tamkaj ustrljena zadnja ptica te vrste. Jezerški orli gnezdiijo v Sre- mu in v Bački, v Podravju in Ponudavju.

• **Med nevihto treščilo v zvonik.** Iz Po- tjan nam pišejo: Po lepih, solčnih dneh ve- likega tedna se je vreme od ponedeljka na- toreč nenadoma sprevrnilo. Že zjutraj se je začelo močno bliskati in grmeti ter rostiti. Dopoldne od 9. do 10. ure pa je nastala prava nevihta. Vsula se je najprej debela sode in na to je začelo močno snežiti. Po- mladina pokrajina doline se je spremenila v pravo zimsko. Med nevihto je proti poldne- vu treščilo v zvonik nekdaš sloveče romar- ske cerkve sv. Volbenka na levem bregu Sore nad Visokim. Kakor znano ima cerkev dva zvonika. Eden, desni, je popravljen in prekrit. Drugi, katerega bi bili tudi letos prekriti, je imel še svojo staro obliko. V te- ga je treščilo, da se je ugal in popolnoma zgorel, da ga ne bo treba podirati. Vnela se je tudi že streha cerkve, vendar se je posrečilo ogenj pogasiti. Ako bi nastal po- žar počno ponoči, bi skoro gotovo zgorela vsa cerkev.

• **Smrt ubožnega orožnika.** Od orožniške postaje Sv. Kungota je — kakor znano — pobegnil preko meje orožniški pripravnik Ivan Škrebajl ter si v Lipnici poglal kroglo v glavo. Lipniška rešilna postaja ga je od- premila v bolnico v Wagna, kjer je v sredo zjutraj podlegel težki rani.

• **Tatvina pri Sv. Rupertu.** Neznano zmno- vič je pred prazniki, ko je bila že 80 let stara prevzitarica Marija Puser, stanujo- ča na samotnem bregu blizu Sv. Ruperta nad Laškim udril v njeno kočo skozi streho ter ji odnesel lepo svoto od 6500 Din. Sta- ra samotarka ni nikomur zaupala, da ima denar, vedno je le tožila, kako ji gre slabo. V hiši je stanovala sama. Kljub temu pa je bilo znano, da mora imeti denar. Saj ga je

celo posojala nekaterim sosedom. Tat je neznano kam izginil, orožništvo ga pridno zasleduje. Ta primer naj bo v svarilo ljudem na deželi, da postanejo bolj previdni in ne držijo denarja doma, temveč ga nalo- žijo v hranilnico z vinkulirano vložno knji- žico ter se tako obvarujejo škode.

• **Nevaren aretiranec pobegnil.** Osleška policija je nedavno aretirala nekega Mirka Mesaroša, pod sumnja, da je ponarejevalec madžarskih novčanov. V sredo ponoči pa je Mesaroš pobegnil iz zapora. Aretiran je bil šele potem, ko se je policija preprčala o njegovi krivdi. Za njim je bila izdana tira- lica. Domneva se, da je član organizirane tolpe falsifikatorjev v Budimpešti, ki ima svoje zaupnike v naši državi.

• **Falsificirana spravevala zopet na dnevnem redu.** Iz Subotice poročajo: Odkar je tukajšnja pravna fakulteta prejela iz Beo- grada navodila glede notrificiranja pravnih- skih diplom, dobljenih iz Madžarske, se je ponovno pokrenilo tudi vprašanje maturi- tetnih spravevala trgovske akademije pro- fesorja Reszelya v Budimpešti. Glavni državni pravdnik v Subotici je novinarjem iz- javil, da preiskava v tej zadevi še ni kon- čana. Direktor Reszely in dva profesorja v Budimpešti so bili aretirani in se še na- hajajo v preiskovalnem zaporu. Državno pravdnštvo jih obtožuje, da so falsificirali mnogo spravevala raznim osebam ter zahte- vali in prejeli za honorar znatne svote. Ker se tudi v Vojvodini nahajajo osebe s takimi spravevali v državni službi, se bo preiskava nadaljevala.

• **Zrtev zverske pohotnosti.** Pri Sestvah v zagrebški okolici je bil v torek ponoči izvršen grd zločin. V sredo zjutraj so selja- ki iz Sestv na neki livadi v larku našli skoraj popolnoma golo žensko, na kateri so se še kazali znaki življenja, ki pa je kmalu nato umrla. Železniški čuvaj je o grozni najdbi takoj obvestil orožništvo postalo v Sestvah. Na kraj, kjer se je nahajalo trup- lo, je dospela sodna komisija. Ugotovilo se je, da je pokojnica Bara Igić, ki je imela v Oporovcu trafiko in je živela sama, odkar ji je umrl mož med vojno. V torek je prišla k županstvu v Sestve, da prejme pokojni- no. Na potu k davnemu uradu je srečala več kmečkih fantov iz Oporovca. Že precej vinjeni fanti so Mičevu zvalili v neko go- stilno. Proti večeru se je Mičeva v družbi dveh fantov vračala v Oporovac. Blizu Ret- kovca se nahajal majhen gozdiček. V tem gozdičku sta fnata napadla svojo spremle- valko, ki se je — kakor je razvidno po sledovih — močno branila. Stržala sta ji objelo in skušala zadostiti svoji pohotnosti. Upehano in morebiti že nezavestno žrtev sta potem vlekla v neki jarek. Osumljena zločinca sta pobegnila in ju žandarmerija doslej ni mogla izslediti.

• **Vaša deca priobli na težini** ter se bo te- lesno in duševno okrepčala, če bo dobivala za južno dopoldne in popoldne po 2-3 zlič- ke Ovomaltine.

• **Obledela obleke barva v različnih barvah** in plisiru tovarna Jos. Reich.

• **Človeško življenje** obstoji iz samih ma- lih prižnostih, ki naj bodo kar najbolj ugodne. Vsaka poedina bo za vas lepša, če se ne mučite. — Za pranje vzemite SCHICHTOV »RADION«.

• **Krasne žalne plašče** in obleke priporo- ča F. Lukič, Stritarjeva ulica.

• **Razglas o razpisu del** pri napravi novih objektov in prizidkov v sanatoriju na Gol- niki in v umobolnici na Studencu, ki jih razpisuje komisar ljubljanskega oblastnega odbora, bo razglašen v jutrišnjem »Jutru« na kar opozarjamo že danes podjetja in obrtnike, ki bi se za razpisana dela zani- mali.

Iz Ljubliane

• **Rudolf Mlakar 50 letnik.** Danes praznuje v Sp. Šiški g. Rudolf Mlakar, posest- nik in trgovec, znan narodni delavec 50 let- nico svojega rojstva. Jubilar se udeležuje je od kar je v Sp. Šiški aktivno in agilno v društvenem in gospodarskem življenju. Bil je dalje časa okrajni načelnik za spo- dneiškiški okraj ter je mnogo koristil okra- ju. Osobito revežem je bil dober oče. Si- šenske narodne organizacije, kakor številni njegovi prijatelji mu iskreno čestitajo ter želijo, da bi še mnogo dosegel s svojo izku- šenostjo v društvenem življenju in posebej še mnogo let čil in zdrav naše divne pla- ne ter doživel še mnogo let v sreči.

• **Šentjakobski gledališki oder** vprizori v soboto 6. in nedeljo 7. t. m. Nušičevo ko- medijo »Svet«. — Vabimo občinstvo, da po- seti predstavo. Predprodaja vstopnic v tr- govini Peter Šterk nasl. Miloš Karničnik, Stari trg.

• **Iz gledališke pisarne.** Danes 5. t. m. gostuje na našem odru g. Witting v vlogi Radamesa v Verdijevi Aidi. Zagrebške »No- vosti« pišejo o njegovem gostovanju v Za- grebu: Witting ima velik, v višini efekten in zvočen glas. Njegov Herman v Pitkovi sliki je bil izdelan pevsko in igralsko. S suvereno sigurnostjo obvlada vsa, tudi naj- težja pevska mesta. Nastopno artlo, duet v li sliki in prav posebno še sonet v posled- nji sliki je efektno odpel. Polez nlega na- stopijo in Aidi: ga. Zinka Vilfan-Kunčeva, ga. Thierryjeva, ga. Ribičeva ter g. Primožič, Betetto, Mohorič in Sekula. Dirigira kapo- lnik Neffat. Predstava je izven abonmaja. — V drami uprizore po večdenskem predse- lku Shakespearejevo komedijo Ukročena tr- moglavka danes 5. t. m. za red A. Jutri upri- zori opera Kalmanovo opereto Bajadera z

g. Mičcem kot gostom. Predstava je izven abonmaja po običajnih cenah. — Opozarja- mo na sobotno dramsko predstavo Cyrano de Bergerac, ki bo popoldne ob 15. Pred- stava je predvsem namenjena našemu dja- štvu in velja za znižane cene.

• **Divje zveri v džunglah Afrike.** V prostorih kina Ideal bo predvajala ZKD danes izredno zanimiv in poučen film, ki nam prikazuje življenje divjih zveri v džunglah Afrike. V filmu srečamo najrazličnejše vr- ste živalstva od opice do kralja živali, do mogočnega afriškega leva. Tudi lov na slo- ne je izredno lepo prikazan. Film bo gotovo velika privlačnost tako za mladino, kakor tudi za odrasle. Ker ima ZKD ta film samo za en dan na sporedu je vsakomur nujno svetovati, da si pravočasno preskrbi vstop- nico. Predstave ob 4. pol 6. pol 8. in 9.

• **V mestni klavnicl (prosta stolnica)** se bo v soboto 6. t. m. ob treh popoldne prodajalo prašičje meso.

• **Velik naval na javno bolnico.** Letos je rekord na javno bolnico. Vzroki so različni. Vremenske nepravilnosti so mnogo pripomogle za razširjenje nekaterih bolez- ni. Zato so bili ljudje tudi primorani iskati zdravniške in bolniške oskrbe v javni bolni- ci. Do večerj popoldne so od 1. januarja dalje sprejeli že nad 4115 bolnikov poseb- no sta okupirana kirurški in notranji ode- leki. Pred prazniki so ljudje, zlasti pre- možnejši zapuščali bolnico da so mogli pre- živeti velikonočne praznike med svojo, ostali so je najtežji bolniki, prihajali pa so le reveži, da bi vsaj za praznike imeli kak pribojšek. Po praznikih pa ih v sprejemni dvorani čaka vedno po deset in več na zdravniški pregled. Dnevno pride do 80 no- vih bolnikov. V prvih štirih dneh aprila so že sprejeli nad 230 bolnikov.

Moda
Predno si kupite obleko, plašč, po- glejte si modele v trgovini P. Ma- gič, Ljubljana, nasproti glavne pošte
1929

• **Potrjujemo.** Uredništvo »Jutra« iz- javlja, da g. Josip Magerl, Emonska ce- sta št. 10, v Ljubljani, ni v nobeni zvezi z oglasom, ki je bil objavljen v našem listu dne 30. marca 1929. med malimi oglasi pod zaglavjem: »Orodje«.

• **Ponesrečena smučarja.** Pri smučanju v Triglavskem pogorju sta se na praznik ponesrečila uradnik Pavel Poljanec iz Lju- bljane in trgovec Avgust Copic iz Maribora. Oba so pripeljali v Ljubljano v splošno bo- lnico in sicer Poljanec z zlomljeno desno nogo ter notranjimi poškodbami. Copic pa z zlomljeno levo nogo.

• **Tatvine in vlomi.** Te dni je doslej ne- znano storilec odnesel iz skladišča instalaci- skega oddelka »Obnove« na Aleksandrovi cesti 12 komadov kolen za cev, več mede- nih ventilov, nekaj svetilk, več kosov alu- minija ter delavsko blodo. Vlomilec je na- pravil nad 1000 Din škodo. — V torek po- noči okrog 24. je skušal vlomiti neki postop- ač v shrambo Franje Dolenceve v Lev- stikovi ulici št. 21. Storilec, boli majhne po- stave in okrog 30 let star pa je bil od do- mačih prepaden. Pri begu je izgubil svoj klobuk, ki je sedaj na policiji. — Dne 2. t. m. je nekdo ukradel Sergeju Utkinu iz stanovanja v Lipičevi ulici št. 2 črno zim- sko suknjo s črnim baršunastim ovratnikom vredno 1300 Din.

• **S polenom ga je napadel.** Ko se je vračal delavec Ludovik Šurk presnočnim okrog 21.30 domov po lžanski cesti, ga je tik pred domačo hišo dohitel France S., ne- kaj zavpil, nato pa ga z vso silo udaril s pripravljenim polenom, ga poškodoval na glavi in rami ter izginil. Stražnik ga je iz- sledil še isti večer in odvedel na stražnico. S. je svoje delanje brez obotavljanja pri- znal, češ da ga je Šurk popoldne žalil, ko se je sprehaljal v družbi dekleta po lžanski cesti Zadeva se bo seveda obrav- nava pred sodiščem.

• **Težka poškodba.** O predsnočni avto- mobilski nesreči na vogalu Miklošičeve in Dalmatinove ulice, o kateri smo poročali včeraj, smo dobili še nekaj podrobnosti. Ko- lesar Jožef Jerič je dobil pri karambolu težke poškodbe na glavi, ima pa pretrese

Danes! Pozor! Danes!
Originalna
Ciganska kapela
spremlja madžarski velikan
Simfonija ljubavi
KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

Nadležni kašelj
odpravi se najhitreje s
Kresival-om
To že nčistokrat pre- iskušeno sredstvo o- mehuje brzo in gotovo vsako zasluženje.
Pazite na originalni zavoj.
»Bayer«

Danes premijera

Telefon 2730
Kino Dvor

Simfonija ljubavi

Film hubezni in huzarjev, lepih vro- čekrvnih deklet in ciganskih pesmi.

Sodekuje **Ciganska kapela iz Subotice**

Danes ob 4., 7., 8. in 9.

ne tudi možgane. Jerič je hotel zaviti pred nesrečo z Miklošičeve proti Dunajski cesti in je zaradi karambola s tovornim avtomobilom odletel na rob pločnika. Sprva ni iz- gledalo, da ima tako težke poškodbe, ker je še sam vstal in se zatekel v bližnjo vežo. V bolnici so ugotovili, da si je poleg manj- ših poškodb pretresel tudi možgane. Neiz- praskan sofer Viljem K., ki je vozil tovorni avto se bo moral zagovarjati na sodišču.

• **Zopet ližol.** V bolnico so pripeljali slugo Jakoba J. zaposlenega pri higijskem oddelku v Ljubljani. Jakob je v samomori- nem namenu popil večjo količino ližola, in je pričel strup že močno učinkovati. V bol- nici so mu izprali želodec in ga tako ohrani- li pri življenju. Kaj je Jakoba gnalo v obup, noče povedati.

• **S steklenico po glavi.** Mehanik Miro- slav Blaž, stanujoč na Poljanski cesti št. 54 se je nahajal predvčerašnjim z večjo dru- žbo v neki gostilni v Zapužah. Pri drugi mi- zi je sedel neki France Š. po poklicu mesar- ski pomočnik, doma iz Sp. Hrušice. Ko je Blaž nekdo poklical po imenu, je imeno- vani S. nenadoma vstal ter potegnil Blažu iz rok polittersko steklenico, s katero je na- meraval ta na dvorišče po vodo. Š. je s steklenico mahnil po Blaževi glavi in ga težje poškodoval. Š. je bil na Blaža jezen, ker ga je baje nekoč spravil njegov mlajši brat pred sodišče in se je hotel sedaj ma- ščevati, meneč da ima pred seboj pravega S. bo moral sedaj zopet pred sodišče.

• **Sestanek mestne ženske C. M. po- družnice v Ljubljani** se vrši 5. t. m. (danes) ob 5. popoldne v Narodnem domu. Vabijo se vse odbornice in pri dnevu bonbončkov so- delujoče gospodične. 547

Danes! Pozor! Danes!
„Ciganska kapela“
iz Subotice
Igra originalne ciganske komade
KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

Iz Celja

Celjska redakcija »Jutra« ima telefon šte- vilko 190. ponoči v nujnih zadevah št. 191

• **Nedelja v celjskem mestnem gledali- šču.** V nedeljo 7. t. m. bo gostovala v celj- skem mestnem gledališču ob 15. ljubljanska opera z našo reprezentativno narodno ope- ro v 3 dejanjih »Lepo Vido«. Opera je delo našega odličnega skladatelja Žalčana Rista Savina. Ker bo nastopila ljubljanska opera z velikim pevskim ansamblom in celotnim orkestrom bodo s to vprizoritvijo zvežani veliki stroški, zaradi česar je cena prostor- om zvišana. Ker vlada za to delo izredno veliko zanimanje, se vabi ceneno občin- stvo, da si takoj nabavi vstopnice v pre- prodaji v knjigarni Gorihar & Leskovšek na Kralja Petra cesti. Ker je vprizoritev mogoča le pri razprodanem gledališču, ne zamudite nabaviti si vstopnice še tekom da- našnjega dne. Pripominjamo, da velja »Le- pa Vida« za najboljšo slovensko opero, ki je zdaj že tretjo sezijo na repertoarju ljub- ljanske opere in bo vprizoritve v Celju petindvajseta. To dejstvo kakor tudi to, da skladatelj Risto Savin uživa odličan sloves, jamčita za izvrstnost dela, ki jo priznava doma in tudi druga kritika. Snov operi je dal Jurčičev roman, ki motivno sloni na naši najlepši narodni baladi »Lepa Vida«. V glavnih vlogah nastopajo Vera Majdičeva Ribičeva, Španova, Banovec, Betetto, Janko in drugi. Nedeljski uprizoritvi v Celju bo prisostvoval tudi skladatelj. Uprava mest- nega gledališča prosi, da se vstopnice difini- tivno kupijo do danes do 18., ker bi se v nasprotnem primeru morala opera odpo- vedati.

• **Nerazumljivo štedenje.** Do lanskega majnika je vozil iz Celja do Trbovelj vsak dan mešani vlak 573 z odhodom iz Celja ob 13.20. Lansko leto pa je železniška direkcija v Ljubljani odredila, da ta vlak ni več upo- rabljiv. Omenjeni vlak in prazniški za osební promet. Omenjeni vlak je namreč vsak dan, tedaj tudi ob nedeljah in praznikih, le ob delav- nikih mu priprežejo 2-3 osebne vagon. S tem vlakom se vozi školska deca, uporablja ga pa tudi mnogo drugih potnikov, ker je s njim omogočena najugodnejša zveza za brzovlak, ki vozi v istem času na progi Ljubljana-Zidani most-Zagreb. Obenem se ga poslužujejo številni izletniki in posestni- ki kopaljšča v Laškem ter Rimskih toplicah. Ta vlak je bil tako ob delavnikih kakor tu- di ob nedeljah vedno nabit poln. Ker opravlja sprevodniške posle vlakospremo oseboje tovornega vlaka in ker vozi vlak tudi ob nedeljah in praznikih, ne moremo razumeti, kakšni razlogi so zakrivilj ukle- nje osebnega prometa pri tem tako priljub- ljnem in frekventiranem vlaku ob nedeljah

in praznikih. Prosimo, da se uvede čimprej zopet osebni promet, kar bo v polni meri zadovoljilo potujoče občinstvo in koristilo državni blaginji.

• **Glasbeni dogodek v Celju.** V soboto 6. t. m. ob 20. zvečer bo koncertiral v kine- matografski dvorani v Celju znameniti ko- morni kvartet iz Dresdena.

• **Muhasto aprilsko vreme.** Dosledno staremu pregovoru o muhastem aprilskem vremenu se drži vreme v tekočem mesecu vedno v znamenju menjajočega se dežja, solnca, snega, vročine in občutnega mraza. Včeraj zjutraj je Celjane presenetil gosto naletavaljoči drobní sneg, ki je ozel mesto in vso okolico v novo zimsko obleko. Snega je padlo skoro 3 cm. V mestu je sneg te- kom dopoldneva skoro popolnoma izginil dočim kažejo okoliški hribi pravo zimsko sliko. Zračna temperatura je zelo padla in je kazal termometer včeraj maksimum 4 C nad ničlo.

Iz Maribora

Mariborska redakcija »Jutra« ima telefon številko 440

• **Mariborska prostovoljna rešilna po- staja** je pretekli mesec intervenirala v 144 primerih. Tu pa niso všteti mnogi alarmi požarov, avtomobilske nesreče in razne ne- zgode živine, kar je delalo tudi precej skrbi in dela mariborskim gasilcem.

• **Mariborska vinarica in sadjarska šola** je otvorila 4. četrtek dopoldne več te- denski kmetijski tečaj za učitelje, ki se bo- do usposobili za vodstvo kmetijskih nada- ljevalnih šol. Tečaja se udeležuje okrog 30 učiteljev, večina iz mariborske oblasti.

• **Trafikantom** je dovolil mariborski veliki župan, da smejo imeti trafike zopet odprte do 8. zvečer. Ob nedeljah in prazni- kih bodo trafike odprte od 8. do 12.

• **Zopet transporti delavcev.** Včeraj je mariborska Borza dela po svojem vodji g. Rudolfu Golouhu zopet odpremila v inozem- stvo 200 slovenskih sezonskih delavcev. Ve- čina jih ostane v Podmočjem na Češkoslo- vaškem, drugi pa gredo na Saško, Vrtne- berško in Bavarsko. Francija še vedno sprejema neomejeno število naših sezonskih delovnih moči.

• **Grof Luxemburški na mariborskem odru.** V nedeljo, 7. t. m. bo premijera ene najboljnih in najpriljubljenejših Leharjevih operet, popularnega Grofa Luxemburškega. Godba je uprav divna, delanje zelo veselo in tekst popravljen ter današnjemu okusu prilagojen. Mariborsko gledališče ima za to opereto baš dobro zasedbo in je riskira- lo nove kulise in kostume, da bi bil uspeh te res lepe operete še večji.

• **Sestanek JČ lige.** Danes 5. t. m. ima mariborska JČ liga svoj zadnji plenarni se- stanek širšega odbora ob 18. v Grajski kle- ti. Ker se bo vršil prihodnja sobota dne 13. aprila letni občni zbor lige, je na dnevnem redu zadnje odločbe seje med drugim razpravljanje o novem odboru, dnevnem re- du občnega zbora, sklepanje o določitvi de- legatov za glavno skupščino Saveza JČ lig, ki se bo vršila dne 28. aprila v Beogradu, nadalje o prireditvi koncerta pevskega dru- štva »Hlahol Vinohradsky« iz Prage itd. Radi važnega dnevnega reda je nujna ude- ležba vseh članov širšega odbora.

• **O ruski sovjetski umetnosti.** Ki je vzbudila po vsem svetu največjo pozornost in postala za gotove struje celo vodilna, bo predaval drevi ob 8. v Ljudski univerzi vseuč. prof. dr. Strzygowski z Dunaja. Pre- davanje bodo pojasnjevale sklopitne slike.

• **Belí teden v koledarju** postaja res tudi v naravi bel. Ravno ko smo pričako- vali, da zginejo za mariborskih odsolnih ulic in dvorišč poslednje zaloge nakopičenega snega, smo prejeli v noči na četrtek novo pošiljatev belega »blagoslova«. V mestu je padlo ravno toliko snega, da smo včeraj ves dan čutili dobroto dokaj ozabne broze. Vremenska postaja je zabeležila tekom noči 8 mm raztopljenih padavin. Minimalna temperatura je znašala 0,8 C pod ničlo. V Slovenskih gorah je padlo snega 10 cm debelo. Aprilski sneg nas je tembolj prese- netil, ker smo imeli v torek 2. t. m. prvo grmljavino, ki naj bi bila oznanila končno- veljavni odhod zime. Pa vse zaman! Da je sneg v malem travnu res prava redkost, kaže tudi dejstvo, da narod menda ne po- zna o aprilskem snegu niti enega reka, ki so glede vremenskih prikazni sicer tako mnogoštevilni...

Iz Ptujja

• **Romeo in Julija na ptujskem odru.** Uprizoritev te slovite ljubavne žalostje bo za ptujsko občinstvo pravcati kulturni dogodek, zato je treba dovoljno oceniti požitvovnost mariborskega gledališča, ki je prevzelo riziko, da gostuje s to svojo reprezentativno predstavo, ter napolni hi- šo do zadnjega kotička. Stroški za to predstavo so tako ogromni (saj pride 30 oseb), da je računati s primanjkljajem, če- prav bi bila predstava razprodana in kljub temu je pustilo mariborsko gledališče na- vadne dramske cene, da omogoči posej te blesteče remek predstave, na katero mora biti gledališče po pravici ponosno.

Chlorodont

Velika tuba Din. 13.—, mala tuba Din. 8.—

Poslajte nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili bodele brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoznice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor.

odstranjuje rjavkasti obloček

Sneg, ki sproti skopni

Ljubljana, 4. aprila.

Sušec je vabil živino na paše zelene, april je spet v hlevu nazaj požen. Kar sušica zeleni, se rado posuši. Če kmet mora marca orati, mora aprila počivati. Takšna so vremenska modrovanja naših kmetov. Drže.

Zo dvakrat je v aprilu močno snežilo. Težki in mokri snežni kosmi padajo na toplejša tla in se kmalu raztope. Zato so sedaj polja in travniki že precej napojeni z vodo, dočim je bila zemlja v marcu še zmrla in suhotna. Pravijo, da je aprilski sneg siromakov gnoj, ki je vsem revnim kmetom v prid. Tudi novi hlad še ne škoduje. Vendar pa sedanje vreme za držuje nagli razvoj vegetacije.

Jutranja vremenska poročila so beležila naslednje vremenske stanje: Bohinjska Bistrica 2, oblačno; Kranjska gora — 6, oblačno; Jesenice 4, oblačno; Tržič 1, oblačno; Kamnik 2, oblačno; Ljubljana gl. kol. 2, oblačno; Celje 2; Brežice 2, Dravograd 1, oblačno; Maribor gl. kol. 2, oblačno; Ljutomer — 1; Kotoriba 0, oblačno; St. Janž na Dolenjskem 3, Novo mesto 4, Kočevje 3 in Rakek 2.

Davi od 1. do 3. je zelo močno snežilo v Ljubljani in pozneje v jutru tudi v krogu Celje-Brežice-St. Janž-Novomesto-Kočevje in Rakek. Popoldne je v Ljubljani in okolici znova začel nalezati droben snež, a proti večeru se je nebo zjasnilo. Ozračje hladno.

Dopisi

PLANINA PRI RAKEKU. Pred par meseci nas je razžalostila vest, da postane tukajšnja pošta pogodbenca. Za piruho pa smo dobili nepričakovano veselo poročilo, da ostane naša pošta še nadalje državna. Vsi očiki brez razlike imajo v tem izredno zadovoljenje. Zato se zahvaljujemo vsem oblastim, ki so k temu pripomogle. — Planinski občani.

GORENJA VAS V POLJANSKI DOLINI. Naš Sokol je priredil na velikonočni ponedeljek prav lepo predstavo. Igrala se je igra »Golgota« pod vodstvom sestre Pavle Koširjeve z izvrstno igranostjo in popolno zadoščenjem mnogobrojnih obiskovalcev. Po igri se je razvila nepriljubljena, prav živahna zabava v noč. Po praznikih se je dolina iz pomladnega življenja zopet spremenila v pravo zimsko pokrajino in postalo je zopet mrzlo.

LASKO. Na občnem zboru dne 17. marca izvoljeni odbor pevskega društva »Hum« se je konstituiral tako, da mu predseduje Anton Uršič, trgovski poslovodja, dočim je Robinsk Adolf, trgovski sotrudenik v Celju, predsednikov namestnik; Blaž Zupanc, brivski mojster in posestnik, tajnik; Oskar Bulinger, čevljar, blaginjak; Franc Peterlin, krojač, arhivar, in Vilko Kuntara, godbenik, pevovodja. Tudi ostali odborniki so sami agilni člani društva. Po praznikih pričena zopet z rednimi vajami. Zbor se bo delil v začetni in redni zbor. Društvo bo priredilo spomladinski koncert in gledališko predstavo. Steje 24 rednih, 27 podpornih in 9 ustanovnih članov. V pretečenem letu je društvo sodelovalo pri 6 pogrebih z žalostinami, uprizarilo je cerkveno slavnost za padle vojake, proslavilo 10-letnico obstoja naše kraljevine, priredilo je Silvestrov večer in nabavilo si je harmonijo, številne pesmarice in različen drug inventar.

RADEČE. Zopet nam je nemila smrt ugrabila iz naše srednje moza, kakršnih je malo po naših deželskih trgih. Umrl je širok Slovenije znani France Hmelj, trgovec in posestnik v Radečah. Rodil se je kot sin kmečkih staršev 3. novembra 1874. na Bizelskem. Z redko pridnostjo in vztrajnostjo si je v kratkem času pridobil spoštovanje in ugled. Kot poslovodja je najprej deloval pri znani tiskarni Zaniar v St. Pavlu pri Preboldu. Tu se je udeleževal pri vseh narodnih društvi ter je v tedanjih borbenih časih nastopal kot prvi Sokol. V Radečah, kamor se je preselil l. 1902, je bil vzoren gospodar in med ustanovitelji našega »Sokola«, kateremu je bil dolga leta starosta, podstarosta in zadnje čase odbornik. Leta 1909 je bil med ustanovitelji podružnice CMD in njen prvi predsednik. Kako veliko priljubljenost je užival pokoljni med meščani in okolčani, je pokazal pogreb, ki so se ga udeležila vsa narodna društva in mnogo prijateljev. Na žalost pa se zaradi nesporazumljenja ni završil, kakor bi se moral, ker zastopnikom društva ni bilo dopuščen posloviti se ob grobu. Po trupadpolnem življenjskem boju, ko si prerano legel v grob, naj Ti bo domača zemlja lahka! — P.

Odpri pismo

Kuberta Zimmermann-u, bivšemu monterju Elektrarne Škofja Loka d. d., v Stari Loki št. 30.

Na odpri pismo v dnevniku »Jutra« z dne 24. marca t. l. poslano Elektrarni Škofja Loka d. d., smatra celokupni odbor narodnega sveta za popolnoma nepotrebnost, da bi se spuščal z Vami kot takim sploh v kak poleniški, ker so se do danes vse Vaše podane ustne, kakor tudi pisne izjave, preiskane po diplom. strokovnjakih, izkazale kot popolnoma neresnične in se torej vse to spomina le kot grdo podtakovanje in gola laž.

Ogled nadzor, sveta Elektrarne Škofja Loka in okolica d. d.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 4. aprila 1929.

Višina barometra 308,8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Vel. vetra	Sm. vetra	Padavine
opazovanja				v m/s	v m/s	
Ljubljana	755,8	3	86	mirno	8	sneg
Maribor	756,8	1	86	mirno	10	sneg
Zagreb	742,2	3	91	mirno	10	dež
Beograd	751,9	4	98	mirno	10	15
Sofia	500	6	51	NE 10		

Solnce vzhaja ob 5.37, zahaja ob 18.30, luna vzhaja ob 3.43, zahaja ob 12.3.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 5 C, najnižja 1 C.

Dunajska vremenska napoved za petek: Podnevi nekoliko toplejša. Lahko, toda še vedno ne temeljito zboljšanje vremena.

Sport

Še nekaj o cross country teku v Zagrebu

Na naš članek pod gornjim naslovom, ki smo ga nedavno objavili, nam odgovarja v »Jutarnjem Listu« članek, v katerem trdi, da naše poročilo o državnem cross country prvenstvu v toliko ni točno, v kolikor se tiče nepravilnega obveščanja tekačev o stanju teka, in izjavlja zlasti za Sporna, da je tekel popolnoma pravilno in enako progo kot zmagovalce Predanič.

Obrnili smo se na tekača Sporna samega, ki nam je še enkrat potrdil pravilnost našega poročila. Isto izjavo so nam dali tudi ostali tekači in njih spremljevalci, ki so tek gledali. V splošnem pa g. D. sam o stvari ne more natančno soditi, ker je sam startal in ni mogel točno zasledovati poteka tekmovanja.

Menimo, da smo s to ugotovitvijo odgovorili tudi na anonimno pismo, ki so ga nam poslali zagrebški »drukerji«.

Službene objave LNP.

(iz seje posl. odbora dne 3. 4. 1929.)

Prvenstvene tekme, določene za nedeljo 7. t. m., se odigrajo v naslednjem redu: Igrišče SK Ilirija ob 14. uri Ilirija rez.; Slovan rez. ob 15.45 Ilirija; Slovan; Igrišče ASK Primorja ob 14. uri Hermes rez.; Jadran rez. ob 15.45 Hermes; Jadran. Obe juniorski tekmi se vsled poroke SK Slovana in ZSK Hermesa odgodita na kasnejši termin.

Služba na Igrišču Ilirija: rediteljstvo g. Hartman in po 3 reditelji vsakega kluba, blaginjak g. Buljčević in SK Ilirija. Služba na Igrišču Primorja: rediteljstvo g. Jesih in po 3 reditelji vsakega kluba, blaginjak g. Milčič in ZSK Hermes. Biliterje postavljajo na obeh igriščih LNP. Nastop službe točno ob 13.30; reditelji morajo imeti rediteljske znake svojega kluba ter se morajo lažiti službovalcem odborniku pri blaginjskem vstopu. Pri določitvi rediteljev morajo postopati klubi po točki 1. službenih objav z dne 30. 3. — Za stremne sodnike morajo poskrbeti to pot še sami klubi.

Podsaveru so v nekem slučaju zopet došli pritožbe zaradi nesportnega nastopa ljubljanskih moštev povodom gostovanja v krajih na deželi. Z ozirom na to opozarja posl. odbor na službene objave z dne 30. 3. 1928 ter poziva klube, da se posebno pri gostovanjih v podeželnih krajih vedejo v vsakem pogledu disciplinarno in neoporečno, to tudi takrat, kadar morda zadenejo na neprimerno okolnost.

Dopis Atletik SK od 2. 4. se reši pismeno. — Ugodi se vlogi SK Natakara od 3. 4. glede določitve njegove prv. tekme ter uporabe njegovih rediteljev in str. sodnikov. — Naknadno se odobrijo prijat. tekme: Amater: Svoboda, Ljubljana dne 31. 3. v Trbovljah ter Rapid: KAC oz. VIII. SV dne 31. 3. v Celovcu in 1. 4. v Bečaku.

Posl. odbor poziva SK Celje in SK Trbovlje, da v roku 3 dni predložitvi obračun prv. tekme, odigranih dne 24. 3., ter oddajo 10% delež JNSA oz. LNP-a od prebitka. — SK Javornik se poziva, da poroča v enakem roku o prijat. tekmi in Svobodo v smislu točke 6. objav z dne 30. 3. — SK Krakovo in SK Reka se pozivata, da javita do 9. t. m. morebitne zadržke proti prestopu igr. Matič Mirko in Bögel Franjo v drug klub.

Igr. Koser Artur (SK Svoboda) je predan kaz. odboru zaradi nesportnega vedenja v tekmi Amater: Svoboda 31. 3.

Poslovni odbor obvešča klube, da zapade po sklepu upr. odbora z dne 29. 3. vsak klub 1. razreda v Ljubljani, ki ne nastopi na določeno mu prvenstveno tekmo I. moštev, globi Din 800.— analogno principu letnega sklepa JNSA, ki je bil objavljen v »Jutru« od 10. jan. t. l. pod točko 2. — Analiza se verifikacija igr. Hinka Glavičja za ZSK Hermes, objavljena dne 12. 3., ker je podal lažno, da ostane še nadalje član svojega dosedanjega kluba ASK Primorja.

Verifikirajo se naslednji igralci: za pravico nastopanja dne 12. 4. za SK Slovan: Elershek Joža; za SK Ilirija: Lombard Milan; za SK Natakara: Burger Stane, Otčić Franc; za SK Javornik: Iglit Anton; nadalje same za prijateljske tekme igralca Martić Zvonimir za ASK Primorje ter Mikosavljevič Živojin za SK Svoboda, Ljubljana;

za pravico nastopanja dne 23. septembra 1929 za SK Ilirija: Thuma Emanuel, Koren Evald, Zuccato Remigij;

za pravico nastopanja dne 8. oktobra 1929 za SK Ilirija: Gregorčič Alojzij.

Zavrne se verifikacija igr. Sušnik Srečka za SK Amater, ker prijavitelj ni priložil odpuščanja igralčevega prejšnjega kluba in podsav. izkaznica. — Tajnik II.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes obvezen trening za naslednje igralce: Jančič, Hassi, Svetec, Zemljak, Stanič, Pišek, Jug, Toman, Joža, Lotze, Sočan, Camernik, Vrbovnik. Trening od 17. dalje in je zaradi nedeljske tekme zelo važen. — Načelnik.

ASK Primorje (taništvo). Seja centralnega odbora danes ob 20.30 v taništvu. — Tajnik.

Mariborsko prvenstvo v nogometu. Prihodno nedeljo 7. t. m. se bo odigralo v Mariboru drugo kolo prvenstvenih tekem. Dopoldne nastopita SK Rapid in SK Svoboda, popoldne pa SK Železničar in l. SSK Maribor. Izid omenjenih tekem ne more vplivati na končni izid prvenstvenih tekem, ker zavisi končni izid le od srečanja med l. SSK Mariborom in Rapidom.

Popravek. V poročilu o občnem zboru mariborskega MOLNP-a smo objavili, da je bil voljen v odbor g. Illovac kot zastopnik SK Železničarja, kar pa ne odgovarja resnici. O Illovac je bil voljen v odbor le kot nevtralna, sportsko kvalificirana in izredno agilna oseba.

Gospodarstvo

Produkcija in konsum premoga v naši državi

Konsum premoga je, kakor znano, eden najvažnejših znakov gospodarskega razvoja. Generalna rudarska direkcija je pravkar sestavila podatke o lanskem proizvodnji premoga v naši državi, ki nam daje skupno z uvozom premoga višino konsum premoga. Lani je bilo proizvedenih v naši državi 5 milijonov 51.880 ton premoga napram 4 milijonov 744.936 tonam v l. 1927; uvoz pa je znašal lani 531.100 ton napram 449.000 tonam v l. 1927. Skupni konsum premoga se je torej lani dvignil v naši državi od 5 milijonov 194.000 ton na 5.583.000 ton, torej za 389.000 ton ali za 7.5 %. Razvoj produkcije in konsum premoga se je v zadnjih letih gibal v naši državi naslednje (v tisoč tonah):

	prod.	uvoz	konsum
1925.	4.152	544	4.696
1926.	4.141	441	4.582
1927.	4.745	449	5.194
1928.	5.062	531	5.593

Po nazadovanju produkcije kakor tudi uvoza v l. 1926., kot posledica gospodarske krize, se je produkcija v l. 1927. in 1928. znatno dvignila. Tudi uvoz se je zlasti lani povečal. Skupni konsum domačega in uvoženega premoga se je v zadnjih dveh letih dvignil za 1 milijon ton ali za skoro 22 %.

Od skupne lanske produkcije odpade na črni premog 357.500 ton (od tega v Sloveniji 340 ton ton), na rjav premog 3.660.000 ton (v Sloveniji 1.739.700 ton) in na lignit 1.028.400 ton (v Sloveniji 126.700 ton). Od skupne produkcije v višini 5.062.000 ton odpade na Slovenijo 1.866.700 ton ali 37 %, od skupne produkcije rjavega premoga pa 48 % ali skoro polovica.

Velesejem v Baselu. (Od 13. do 23. aprila 1919.) Mesto Basel je švicarsko središče internacionalnega gospodarskega življenja. Ze ime mesta samega ima pomen in veljavo tako na trgovskem in industrijskem kakor na prometnem polju. Kot sedež znanosti in umetnosti slovi Basel že iz davnih časov srednjega veka. Švicarska industrija poseduje v tem obsegu mestu sodobno velesejmsko mesto, ki je v ugodnem položaju, da uresniči ono gospodarsko nalogo, katero si je stavila pri ustanovitvi te Institucije l. 1916. Velesejem v Baselu zaznamuje izvanredno uspešni razvoj, ki se z vsakim letom stopnjuje. Razstavljalec je vsako leto preko 1000, v preko dvajsetih industrijskih panogah nudi trzovskemu svetu velik del švicarske produkcije na ogled. Tudi inozemstvo je danes v veliki meri posetnik in v prošlih letih so redno posestili sejem trgovci in industrija iz nad 80 tujih držav. Basel poseduje impozantne velesejmske zgradbe, ki pokrivajo 25.000 qm² prostora. Preko 10 milijonov frankov kapitala tiči v teh zgradbah. Velesejmska organizacija je vzorno izpeljana. Tujim posetnikom velesejma so na razpolago tolmači in vodniki. Vse potrebne podatke in pojasnila dajejo švicarski konzulati.

— Oblastni proračuni za leto 1929. Finančno ministarstvo je sestavilo pregled oblastnih proračunov za tekoče leto, po katerem so predvideni izdatki vseh oblasti v naši državi v vsoto 828 milijonov Din napram 686 milijonov v letu 1928.; dohodki pa so predvideni z vsoto 800 milijonov Din napram 680 milijonov v letu 1928. Pri tem je treba upoštevati, da bregalniška oblast do danes še ni predložila finančnemu ministarstvu proračuna za tekoče leto. Največje proračunske izdatkov imajo naslednje oblasti: zagrebška 73,9 milijona Din, ljubljanska 69,6 milijona, podrinška 62,7 milijona, mariborska 62,5 milijona, baška 44,4 milijona, osješka 42,7 milijona, beograjska 40,1 milijona, splitska 38,7 milijona, zetska 38,0 milijona, primorsko-krajiška 35,2 milijona, niška 26,9 milijona, sremska 26,4 milijona, sarajevska 23,1 milijona, skopljanska 22,2 milijona, podunavska 20,9 milijona, sumadijska 18,9 milijona, bitoljska 18,1 milijona, požarevačka 17,8 milijona, timoška 16,5 milijona, dubrovačka 15,7 milijona, kosovska 15,3 milijona, moravska 11,6 milijona, raška 11,7 milijona, kruševačka 11,1 milijona, vrbaška 10,9 milijona, tuzlanska 10,4 milijona, vranjska 9,4 milijona, užička 8,8 milijona, travniška 8,0 milijona, valjevska 7,9 milijona, mostarska 5,1 milijona in bihačka 4,7 milijona Din. — Med izdatki oblastnih samouprav zavzemajo prvo mesto izdatki za ceste in zgradbe (268,9 milijona Din), izdatki za sanitarne potrebe (180,3), izdatki za administrativno osebje (94,5), izdatki za oblastna podjetja (79,6), izdatki za prosveto (54,6) in za kmetijstvo (91,7). Med dohodki vseh oblasti pa tvorijo glavne postavke subvencije in dotacije (217,3), oblastne določke (121,6), trošarine (94,7) in takse (44,7).

— Velike dražbe nepremičnin. Na predlog Mestne hranilnice ljubljanske se bodo od 20. aprila do 2. maja vršile pri okrajnem sodišču v Kočevju, odnosno na licu mesta dražbe nepremičnin (lesnolondrijski obrati, gospodarska poslopja, gozdovi, njive itd.) iz konkurznega mase trdnice A. Kajvež v Kočevju. Cenilna vrednost vseh teh nepremičnin znaša 3,7 milijona Din. Dražbeni pogoji so objavljeni v »Uradnem listu« od 3. t. m.

— Spremembe zakona o švedskem posojilu. V »Službenih Novinah« je objavljen zakon o spremembi in dopolnitvah zakona o 6 1/2 % monopskopskem posojilu od 22 milijonov dolarjev, s katerim je vlada na predlog Švedske Tändsticket Aktiebolaget, ki nam je dala to posojilo, pristala, da se kot agenti za vršenje službe tega posojila imenujeta družbi Lee, Higginson & Co. New York in Kreuger & Toll Stockholm. Imenovani družbi sta finančni družbi švedskega vžigalčnega trsta.

— Novi predpisi glede uslužbenškega davka. Kakor smo že poročali, so bile z zakonom o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih spremenjene nekatere določbe uslužben. davka glede višine davč. stopenj. Nove določbe se imajo uporabljati pri odmeri davka od 1. t. m. naprej. Spremembe se nanašajo na davčne stopnje pri najvišjih tedenskih, in mesečnih dohodkih. Za tedenske dohodke preko 2880 Din in mesečne dohodke preko 12.000 Din je sedaj maksimirana davčna stopnja z 12 %.

— Dohodek. Direkcija državnega rudnika v Zabukoveci pri Celju sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dohoda 20.000 kg apana. Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dohoda 800 metrov gonilnih jermenov in 3 komade gumi-jevih cevi. Direkcija državnega rudnika Velenja sprejema do 15. t. m. ponudbe glede

„Naš zakon je srečen,“

pravi mlada gospa Mica. „Zmeraj imam časa za svojega moža, tudi ko se pere perilo. Jed je vedno ob času gotova, ker RADION pere perilo sam.“

Varuje perilo!

dobave strojev za rezanje. — Vršile se bodo naslednje otertalne licitacije: 6. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave jekla, mazalce, države za kladiva in sekire, žičnikov itd.; 15. t. m. glede dobave materiala za kolosek; 16. t. m. pa pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 3300 komadov bakelj. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI.)

Borze

4. aprila.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Nekaj več potrebe je bilo v devizah na Curib, Prago in Berlin. Razen potrebe v devizi na Amsterdam je vso ostalo potrebo krila Narodna banka. Deviza na London je popustila na 276,40. Med efekti je bilo investicijsko zaključeno po 87,25, Ljubljanska kreditna pa se je okrepila na 130 denar.

Na zagrebškem efektivnem tržišču so bile državne vrednote precej zanemarjene. V Vojni škodi ni bilo prometa. Tečajji so ostali nespremenjeni. Za aranzma je notirala Vojna škoda 422 — 423,50. Tudi investicijsko je pri tečaju 87,25 — 88 ostalo brez prometa. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki v Prašteditoni po 850 in 852,50, v Jugobanki po 88, v Zemaljski po 140 in v Poljodelski po 15,50. Med industrijskimi vrednotami pa je bila zaključena samo Sečerana po 470. Trboveljska je notirala 465 do 472,50. Vevče pa so ostale čvrste pri 125 — 130.

Devize in valute

Ljubljana. Amsterdam 22,795 — 22,855 (22,855). Berlin 13,4875 — 13,5175 (13,5025). Bruselj 7,9095, Budimpešta 9,9288, Curib 109,44 — 109,74 (109,59). Dunaj 7,9916 — 8,0216 (8,0066). London 276 — 276,80 (276,40). New York 56,85, Pariz 222,58, Praga 168,15 do 168,95 (168,55). Trst 298,40.

Zagreb. Amsterdam 22,795 — 22,855. Dunaj 7,9916 — 8,0216, Berlin 13,4875 — 13,5175. Budimpešta 9,9138 — 9,9438, London 276 do 276,80, Milan 297,05 — 299,05, New York 56,75 — 56,95, Pariz 221,58 — 223,58, Praga 168,15 — 168,95, Curib 109,44 — 109,74; dolar 56,25 — 56,45.

Curib Zagreb 8,125, Pariz 20,412 1,20.

don 25,22, New York 519,775, Milan 17,20.

Praga 15,382, Dunaj 73,04, Budimpešta 90,59.

Berlin 123,20, Bruselj 72,175, Amsterdam 208,80, Varšava 58,30, Bukarešta 3,0675, Sofija 3,752.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda 422 — 423,5, kasa 422 — 423, za april 424 do 425, za december 428 — 429, investicijsko 87,25 — 88, agrarne 54,25 — 54,5; bančne vrednote: Union 57 — 58, Jugo 86 — 87, Ljubljanska kreditna 130 den., Narodna 725 den., Prašteditona 850 — 860, Srpska 146 den., Zemaljska 140 — 143, Poljo 15,5 — 16; industrijske: Nihag 4 — 10, Gutmann 180 do 200, Slaveks 98 — 100, Slavonija 5 — 5,5, Drava 410 — 440, Sečerana 470 — 475, Dubrovačka 550 — 570, Jadranska 635 — 700, Trbovlje 465 — 472,5, Vevče 125 — 130, Union (Osijek) 1765 — 178.

Beograd. Voja škoda 421,5 — 422,75, agrarne 54 — 55, investicijsko 87 — 87,5, Narodna 7300.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (4. t. m.). — Tendence, nespremenjena. Zaključeno je bilo 7 vagonov, in sicer 3 vagone nečimanih hrastovih plohov, 2 vagona testonov, 1 vagon desk in 1 vagon tramljev. Doše-

ni pridelki: Tendence nespremenjena. Cene pšenice so nekoliko popustile. Nudi se pšenica (slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni, 80 kg): baška, promptna 297,5 — 300, za april 300 — 302,5, za maj 305 — 307,5; moka: oga. lco Ljubljana, pneč po prejemu blaga po 425 — 430, koruza: Isplatska, zacinjena, slov. postaja, za maj po 325 do 327,50, za junij po 320 — 322,50, za julij-avgust september po 312,50 — 315, baška, slov. postaja, plač. 30 dni, promptna po 322,50 — 325, za april po 330 — 335, ječmen: baški oztimni, 67/68 kg po 330 — 332,50; oves: baški, slov. postaja po 305 — 310,50.

S tržišča jaje. Po velikonočnih praznikih se cene jajcem ponovno pričele nazadovati. Pred prazniki je bila kupčija še prilično živahna, sedaj pa je nekoliko popustila. Danes plačujejo nakupovalci dobro blago v mariborski oblasti po 95 par za komad. Za enkrat ni računati s ponovnim večjim nazadovanjem cene ter se pričakuje, da se bo cena v kratkem stabilizirala. V Berlinu se preteklo soboto notirala jugoslovenska jajca (franko meja, neocarinjena) 8% do 9 pšenice, napram 10 do 10% pšenica 23. pret. mes. in 11% do 11% pšenica 16. pret. mes. Na Dunaju pa notirajo jugoslovenska jajca 16 do 18 grošev za komad.

Zitni trg (4. t. m.). V skladu z inozemskimi borzami je tendenca na našem žitnem trgu dalje mlačna, vendar cene niso bistveno nazadovale. V Vojvodini stane baška pšenica 248, banaška 240 — 242,5 in sremska 250 — 252. Cene moki so ostale nespremenjene. Kupčija je dalje slaba. Isplatska koruza je v ceni zadnje dni nekoliko popustila, danes pa se je zopet okrepila. Za julij - september stane isplatska koruza 280 Din fco Rakek, ocarinjena, za maj pa 293 Din.

Novosadska blagovna borza (4. t. m.). Tendence mlačna. Promet: 72 vagonov pšenice, 10 vagonov moka in 9 vagonov koruze. Pšenica: baška 245 — 247,5; banaška in gornjebanaška 240 — 242,5; sremska 247,5 — 250. Ječmen: baški in banaški 255 — 260; baški, pomladni 270 do 280. Oves: baški, sremski in slavonski 250 do 252,5; Koruza: baška in banaška 276,5 do 277,5; za april 270

Iz življenja in sveta

Najsenzacionalnejša ločitvena afera sedanosti

Ameriški kapitalist Woodward iz Chicaga zahteva razvedbo svojega braka z ženo, ki je zadnja leta živela v Parizu z njegovima dvema otrokoma in kateri je plačeval mesečno 180 tisoč frankov vzdrževalnine.

Letos koncem januarja smo poročali o dramatični sceni, ki se je odigrala v pariški ulici pred angleško šolo: ob belem dnevu so se ustavili pred poslopjem trije avtomobili in ko se je deca vsula na avenijo, so planili iz voz trije moški ter ugrabili dvojice otrok, deklico in dečka. Guvernanta, ki je čakala na otroka, so napadli pretepli, šolskemu slugi, ki je napad videl skozi okno svojega stanovanja in je hotel priti guvernanti na pomoč ter se je oprjel avtomobila, pa so zdrobili roko, da je odletel in se zvrnil na tla. Mati deca je bila v času tega burnega prizora odsotna z doma. Mudila se je na plesni zabavi. Ko so ji povedali kaj se je zgodilo, je takoj ugenila, da je dal deco ugrabiti njen mož, katerega je ostavila pred dvema letoma v Ameriki ter se potem z otrokoma nastanila v Parizu.

Mister Woodward je ves čas ženine odsotnosti iz Amerike pošiljal v Pariz po 180.000 frankov mesečno. Unal je, da se bo žena sčasoma le premislila in se zonet sprijaznila z njim. Njene simpatije pa so se razvijale baš v nasprotni smeri: mesto da bi se bila kesala, ker je od moža pobegnila, se je vrela v razvrat in je ponočevala po pariških barjih in zabaviščih. Seznanišla se je bila s kavkaškimi Rusi in je v njih družbi zapravljala možev denar. Woodward je bil potrpečljiv in je upal, da se morda le poboljša. Končno pa, ko je videl, da njeno življenje ne da dobrih zgledov otrokom, se je odločil, da ji odvzame hčer in sina s silo in prevzame vodstvo njune vzgoje sam, dokler sodišče ne izreče sodbe in ne prisodi otrok enemu izmed obeh.

Po ugrabljenju, ki je bilo izvršeno v pariški Avenue de Tokio, so pripeljali Woodwardovi detektivni otroka v Ameriko. Mati je seveda ostro protestirala in zahtevala deco nazaj. Vendar je bilo za prevoz iz Cherbourga v Ameriko tako dobro preskrbljeno, da ni mogla policija na nobeni ladji izslediti begunov. Ni dvoma, da so bili i kapitan i posadka ladje, ki je prevažala potnike, podkupljeni, da se je pobjeg izvršil tako gladko in brezhibno.

Zdaj je vložil mister Woodward v Ameriki tožbo, v kateri zahteva, da izreče sodišče ločitev njegove žene od njega. Uveril se je namreč, da s pravno ne bo nič, ker se žena noče skesati.

Ta proces bo največji ločitveni proces našega časa. Materijal, ki ga je

pripravil bivši soprog proti svoji ženi, je naravnost ogromen, pa tudi senzacionalen. Vsa moderna prometna sredstva so sodelovala pri ugrabljenju deca: avto, železnica, brzoparnik in aeroplan. Obe stranki, mož in žena, imata na razpolago številne priče in drug očita drugemu, da dela s podkupovanjem. Zdaj je samo še vprašanje, kje se bo zadeva razsojila. Mister Woodward vztraja, kar je razumljivo, na tem, da se sodba izreče v Ameriki, dočim njegova žena toži v Parizu in upa, da jo bo tam ščitilo francosko javno mnenje ter ji pomagalo izvajati pravico, za katero ne bodo imeli ameriški sodniki posebno mnogo čuta.

Boj za svetovno mojstrstvo v šahu

V Trieburgu na Nemškem biva loči svetovni šahovski mojster Bogoljubov je sklenil, da vrže svetovno mojstrstvo Aliechina, ki je zadnjič premagal Capablancu in ga izzval na boj za šahovsko prvenstvo sveta. Aliechin je moral poziv sprejeti, čeprav mu to ni bilo posebno prijetno in sedaj se bo po 22 letih vršil zopet na nemških tleh boj za naslov svetovnega šahovskega mojstra. Turnir se bo odigral predvidoma v Wiesbadnu.

Zadnji šahovski boj za svetovno prvenstvo na nemških tleh je bil l. 1907, ko sta se merila dr. Lasker in dr. Tarasch v Düsseldorfu. Pozneje sta se tepla dr. Lasker in Schlechter v Berlinu (1910). Poleg wiesbadenske borbe je letos na programu še turnir v Karlovih Varah na Češkem, kjer se bodo spoprijeli Aliechin, Bogoljubov, Capablancu, dr. Lasker in drugi. Turnirja se udeležijo tudi naš svetovni mojster dr. Milan Vidmar.

Atilov grob — brez Atila in zakladov

V bližini Schärdinga na Gornjem Avstrijskem imajo tri »ajdove hriboce«, o katerih je trdila ljudska govoriča, da zakrivajo zemeljske ostanke in neumerne zaklade hunskega kralja Atila. Muzejsko društvo v Schärdingu se je končno odločilo, da pogleda, kaj je na stvari. Rezultat je bil kaj klavir. Našli so pač več okostij, a črepije v grobovih so dokazovale, da izvirajo iz 16. stoletja. O Atili seveda nobenega sledu. In o zakladih se manj.

K angleško - ameriškem sporu, radi parnika »I am alone«, ki ga je ameriška stražna ladja »Alabama« potopila ob ameriški obali, češ da je tihotapl alkohol. O incidentu smo poročali. Na sliki kapitan Randall, poveljnik potopljenega parnika.

K homatijam na Kitajskem Čangkajski, kitajski diktator, ki vodi novo meščansko vojsko proti svojim bivšim zaveznikom v nacionalistični stranki.

Ga. Čangkajskova, diktatorjeva žena in svakinja prvega kitajskega državnega predsednika Sunjatsena.

„Ukraden mi je dežnik.“

tako morajo večkrat ugotoviti tisti, ki raje kupujejo številne in drage dežnike namesto nepremičljivega dežnega plašča tržke DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Velika noč v Jeruzalemu

Vsakoletni velikončni pretepi v Jeruzalemski cerkvi Božjega groba so se ponovili tudi letos. Baš ko je maseval rimsko-katoliški duhovnik pred obredom umivanja nog, so vdrl v cerkev skupine pravoslavnih in koptskih kristjanov, ki so hotele altar rekvirirati zase in so se pri tem začele prerivati med seboj. Moral je priti Jeruzalemski guverner, da so se bojovniki pomirili. Ob tako imenovanem Davidovem grobu je prišlo istočasno do spopadov med muslimani in franciškanskimi menihi, ki jim lastnik groba ni hotel dovoliti vstopa. Franciškani so šli po pomoč in nastal je konflikt, ki je končal z odredbo, da mora lastnik vrata do groba zakleniti.

Koliko velja čebela?

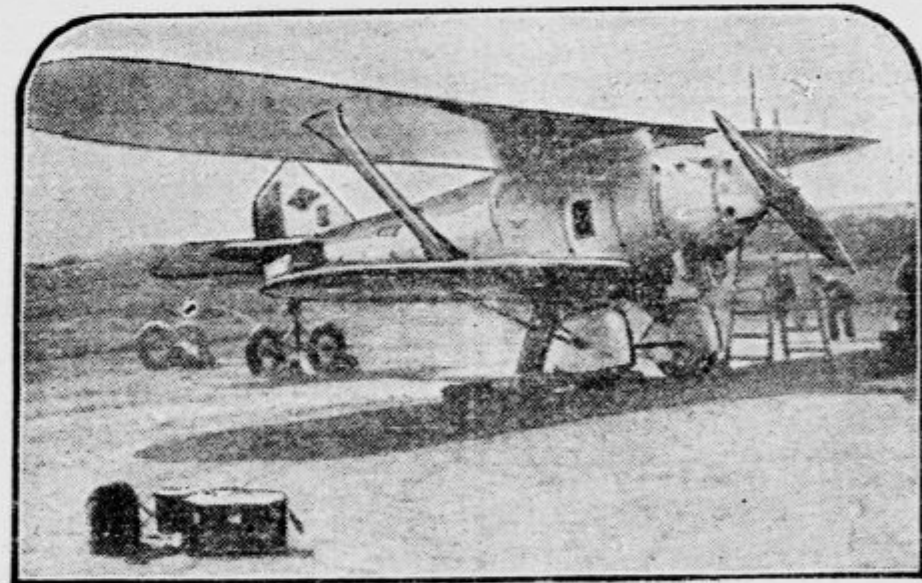
0.000315 ameriškega centa, trdi razsodba višjega sodišča v Chicagu, ki je moralo pred kratkim izračunati to natančno vrednost. Stvar je takšna: Neka trdka je tožila železniško družbo za odškodnino 50.000 dolarjev, ker ji je med prevozom po železnici poginilo iz 175 panjev okroglo 20 milijonov čebel. Družba se je zagovarjala, da čebele sploh niso pripravno prevozno blago, ker jih lahko uničijo njihovi sovražniki in proti tem jih na prevozu ne more nihče ščititi. Po dolgem prerikanju je sodišče odločilo, da mora družba plačati trdku 6300 dolarjev kot vrednost za tistih 20 milijonov poginulih čebelic.

Grofica, ki je spala podnevi

Umrla je madžarska grofica Leo poldina Ferry in pri budimpeštanskem sodišču se vrši dolg proces, ki so ga sorodniki pokojnice naperili proti dedičem njenega velikega premoženja. Priče pripovedujejo, da grofica čez dan ni sprejela nobenega človeka. Spala je ves dan in vstala je šele zvečer. Ob 20. uri je zajtrkovala, kosila o polnoči, večerjala ob jutranji zarji, potem je legla v postelj. Okna njene stanovanjske sobe so bila vedno zaprta. Sovražila je solnčne žarke. V pečeh je vedno gorel ogenj poleti in pozimi. V parku, ki je obdajal njen grad, so nasipali na sneg pepel in pesek. Vrtnar je imel nalogo, da je spravljal sproti ves sneg z dreves v bližini njenih oken. Ker pri teh pojavih tudi njen testament ni mogel biti normalen, zapuščina pa je velika, se bo vršila sedaj velika zapuščinska pravda.

Nov pomožni jezik s 500 besedami

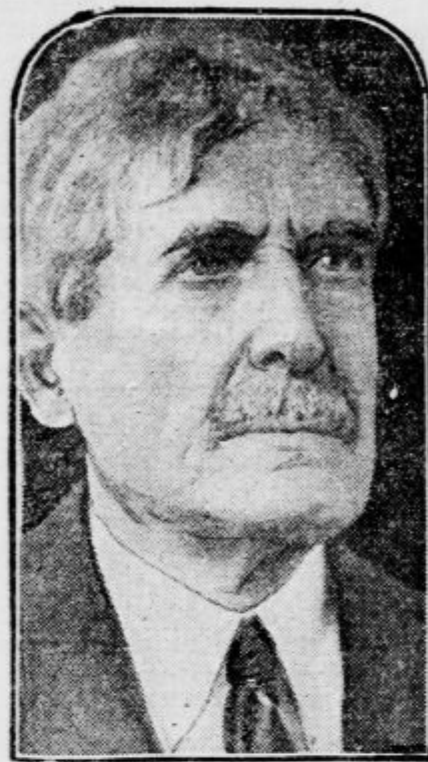
Angleški profesor C. K. Ogden snuja o mednarodnem jeziku, ki bo »izbabeliziral« jezike človeštva. V reviji »Psyche« je priobčil kolekcijo izrazov, znanstveno sestavljeno, in o teh izrazih meni, da bodo tvorili mednarodni pomožni jezik, drugi jezik poleg maternega za vse, ki še ne znajo angleško. Svoj seznam izrazov zove »angleški panoptikum«: panoptikum zagotavlja, ker se ves njegov slovar natisne lahko na enem listu in premoti z enim pogledom. 500 izrazov je zbranih v kategorije.

Avijon »Eidol«, delo francoskih tovarn, s katerim sta te dni španska letalca Jimenez in Iglesias preletela 6746 kilometrov brez pristanka.

ki pa ne odgovarjajo onim, po katerih tradicionalna gramatika razvršča dele govora. Ogdenove kategorije se imenujejo: akcijski izrazi, lastna imena, pridevniki, splošna imena in besede kontrasta.

Profesor misli, da se vsakdo lahko nauči novega jezika v enem mesecu. Ali izvajanje njegovega programa »izbabeliziranja« bi trajalo morda sto let. Doslej izvršeni poskusi z novim jezikom so uspeli dobro. Ogden prevaja diplomatske note v »angleški panoptikum«: na primer Kelloggovo noto o obsodbi vojne in zahtuje, se, da je smisel v novem jeziku podan naravnost perfektno.

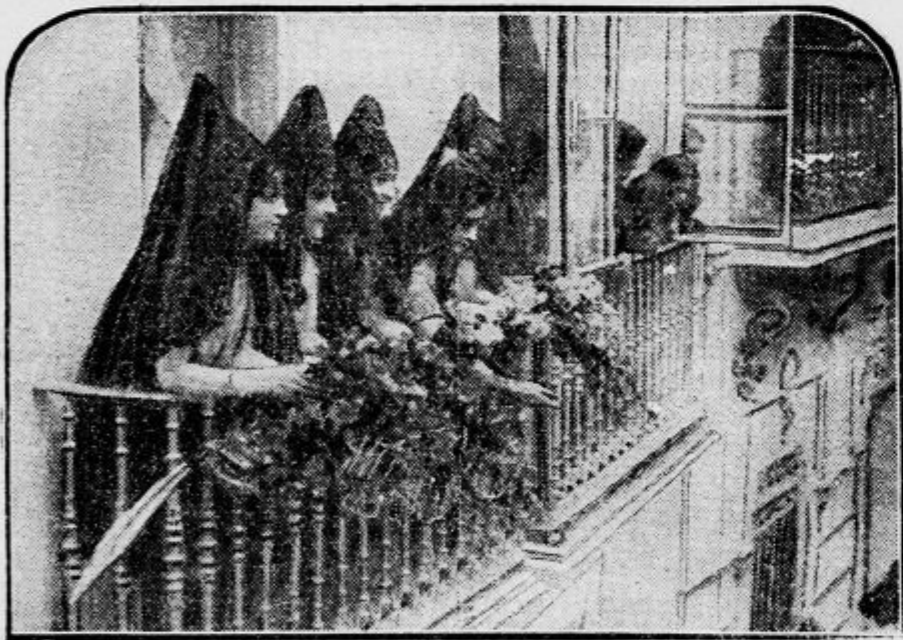
Myron T. Herrick, ameriški poslanik v Parizu, ki je te dni umrl.

Akcija proti učiteljicam na deških šolah v Angliji

Narodno združenje britanskih učiteljev je naperilo zelo ostro resolucijo proti nastavljanju ženskih učnih moči v angleških osnovnih šolah. Učitelji so se načeloma izrekli zoper udejstvovanje učiteljic v deških učilnicah češ, da nimajo dečki pred ženskimi učnimi močmi dovolj spoštovanja. To pa prihaja, pravi resolucija, od tod, ker skušajo učiteljice dobiti vpliv na dečke posredstvom korupcije in podkupovanja. Resolucija povdarja končno stališče britanskih učiteljev, ki zahtevajo, da se iz vsch deških šol odravijo ženske učne moči in se popolnoma strinja s tistimi učitelji, ki morajo poučevati na šolah z ženskim vodstvom, a odrekajo pokorščino voditeljicam, ker bi moral to mesto zavzemati samo moški.

Razstručenje svetilnega plina

V berlinski mestni plinarni so iskali že celo leto metode, po katerih bi odvezli svetilnemu plinu strupeno lastnost. S tem bi postale nesreče s plinom nemogoče. Poročajo, da je bil trud sedaj venčan z uspehom, vendar po drobnosti prikrivajo, ker hočejo svoj izum patentirati.

Velikončne slavnosti v Seville

Skupina mladih Španjolk v narodni noši troji z balkona neke hiše cvetlice na procesijo, ki stopa mimo s kipom Matere Božje.

J. K.:

Poplah v Podgozdu

Iz vlaka je stopilo pet gospodov. Sedli so v avto in se odpeljali v tri četrt ure oddaljeni trg Podgozd. Prijazno jih je sprejel lastnik gradu Podgozda baron Barbini. »Prosim, gospodje, lahko kar pogledamo objekte. Večini so itak že znani iz komisijonalnega oglada pred tremi leti.«

Gospodje so bili namreč uradna komisija, ki je imela nalogo, da najde zašiten dom za umobolne, kojih število je zaradi gospodarskega blagostanja zadnjih let silno naraščalo. Pogledali so in napravili zapisnik. Baron jih je spremljal do avta, jim segel za slovo v roke in odbrzlel so.

Zadeva bi bila v redu, ko bi se ta novica ne bila raznesla po trgu. Kdo je stvar razbombljal, nisem mogel dognati. Najverjetneje je bilo, da so bile krive ženske, kakor je od nekdanjega ravda. Saj so se podgorške tržanke kot prve priglasile h klepetalni tekmi, ki jo je razpisala družba za izdelovanje gramofonskih plošč »Harmonia«.

Duhovi so se silno razburili in ni šlo v slast ne kosilo, ne večerja, komaj črna kava, kot lek za razdražene živce. Nekaj je bilo treba ukreniti. Toda kako in kaj? In takoj, da ne bo prekasno.

»Čemu pa imamo občinski odbor, ki smo ga s tolikim trudom, da ne govorim o žrtvah, postavno izvolili? Sedaj naj pokaže, da ima pravico do obstoja« je s povdarkom izpregovoril gospod Merhoča, oficijelni trški politik, ki trpi na sladkorni bolezn, kakor je to vobče navada pri politikih.

Vse se je oddahnilo. Siromak, občinski sluga je pridno brusil pete, da je spravil do osmih zvečer vse odbornike k sebi. Prišli so polnoštevilno. Trije so ležali bolni za hrupo tako rekoč na smrtni postelji. Brez obotavljanja so se obrekli, češ, kdo bi gledal nase, ko proti splošnosti taka opasnost.

Zupan je otvoril sejo. Na obrazu mu je odsevala vsa bol, ki je težila tržane. »Gospodje odborniki! Vsi stojimo pod dojmom usodnega dogodka. Kaj preti našemu lepemu trgu, če se uresniči naš črt, da preurede naš grad za umobolnice? Umobolnico, pravijo. Jaz pa vam povem, gospodje odborniki, to ne bo umobolnica — ampak prava norišnica. Kdo se bo še upal o miru na cesto, ko ne ločiš človeka domačina od tučja? Kaj bo z našimi ženami, ko dela same na polju kaj z nedolžnimi našimi otroci na poti v šolo, vas vnašam? Kako bomo mogli mirno spati, ko pa nihče ne ve, če ni potuhnen za hišo norec, morda je že pod posteljo in čaka, da te lopi? Da jih bodo varno zaklepali?

Vedno in povsod so norci uhajali in počenjali grozodejstva. Glede na svoje nesebične zasluge v prospeh tega trga vendar ne bomo trpeli, da bi se izpolnila nad nami in našimi potomci ta žalostna usoda. Gospodje odborniki, še je čas. Prosim vas, podajte nam predloge, kako naj uspešno zavrnemo to nezasišano nakano. Besedo ima gospod svetovalec Jeremija.« S trepetajočo roko si je zupan obrisal potno čelo in sedel.

Svetovalec Jeremija je dvignil kazalec: »Gospodje odborniki! Na važno plat preteče resnice je opozoril gospod župan, ko je orisal nevarnost, ki bo noč in dan visela nad nami kakor Damoklejev meč. Res je, čakajo nas težke žrtve! Toda, gospoda moja, preti nam še hušje zlo, namreč sramotenje čistega kmeta našega trga. Res, vsemu trgu je težko pri srcu, ko gledamo v duhu, kako bodo blazneži mesarili telesa naših dobrih žena, gazili cvet naše mladine ter davili v gluhih nočeh ugledne tržane, družinske očete, pomisli na diko vsega naroda ki bo s sočutjem gledal na naše mučenje. Minljivo je telo, toda sramota ostane večno zapisana v zgodovini. Kdo, gospodje odborniki, se bo še upal povedati, da je Podgozd njegov rojstni kraj in torišče njegovega udejstvovanja. Podgozd ko heli limbar si bil čist, ko biser je bleščala tvoja slava, sedaj boš pa služil za poskovo pilancem,

potopom in klevetnikom. »Sinu z imenom tvojim mati klela bo: kako Podgozd si ti zaslužil to?« lahko vzkliknemo s pesnikom... Ko bo kdorkoli izmed nas govoril pred narodom na taborih ali s peresom klical boljše bodočnost, tako da bo narod strme vpraševal po kraju, ki je rodil besednika poreče glas: »Iz Podgozda.« Tisti trenutek ugasne zarja v očeh poslušalcev in obrazi se raztegnejo: A, takoo. Saj mu je videti, Megaloman, če ne še kaj hušega! Ves svet nas bo gledal s prezirrom in se nas ogibal.

Pa ne samo to! Največje tatove, razbojnike, sploh vso svojat bodo dirigirali k nam: »Kar v Podgozd ž nima!« Tako bomo zasramovani in zaplajvani za tisočletja, kakor da smo smrdljiva jama razbojnikov, Lemberg, Višnja gorra in Motnik lahko se radujete novega tovariša! Že slišim, kako prepeva pijana drhal:

Podgozd, Podgozd, Podgozd!
Tam sama je norost
Tržišče — tržišče —
Tam sama je norost.

Ves strt se je zgrudil svetovalec Jeremija na stol: njegove oči so se kašno upirale v praznino.

Sozlasno so sklenili, da pošljejo k velikemu županu deputacijo ter rešijo, če je še mogoče, življenje in ugled Podgozda.

Ob isti uri so sklepali podgoški gospodarski krogi: Pek, oba mesarja, troje štacunarjev in vseh šest ostirjev. Zdravnik in babica se nista odzvala povabilu, ker nista bila zainteresirana na stvari.

»Nič napak ne bo, če se pomnoži prebivalstvo za nekaj sto — mogoče za tisoč duš, ki bodo vsi papcali,« meni pek.

Mesar, ki ni maral več debeleti na telesu in močničku opreka: »Nerodno je pa vedarje in utegne celo škodovati ugledu...«

»He, he, ugled, ugled? Denar, denar!« hiti štacunar in si že briše brčice. »Pa obiski, ki bodo tu jedli in pili, mogoče celo nočevali, tudi niso kar tako,« poudarja gostilničar Smarčičan.

Sklenili so soglasno, da pošljejo k velikemu županu deputacijo, ki naj se v najlepših besedah zahvali, da se je tako izdatno spomnil podgoških gospodarskih krogov.

Debeli gospod župnik in veseli gospod kaplan sta zrla iz soobe v mesečino tam na pokonališču in sta hkrati oba odločila: »Za naju ne bo napadno, saj je sicer bolj redek M'serere Ponizanje, ki nam preti, bo na za grešne vaia v potrnežljivosti, da lažje zveličamo svoje dušice. Brezmejna, o Gospod, je tvoja modrost, da si razsvetlil oblasnike. Bodi Ti čast in slava na vekov vekel!«

Porota

Maribor, 4. aprila.

Tretji in četrti uboj

Današnja porota se je bavila zopet z dvema ubojem. Vinko Jerebič, 18-letni samski posestnikov sin iz Trnja, okraj Dolnja Lendava, je obtožen, da je 22. decembra 1928. v Riharovicah udaril Alojza Križaniča z ročico dvakrat po glavi in je slednji zaradi otrpnenja možganov umrl. Iz razlogov v obtožnici posnemamo:

Dne 23. novembra 1928. so našli za poslopjem Jožefa Zemljčeve v Riharovicah mrtvega Alojza Križaniča, viničarjevega sina s Stanetinskega vrha. Poleg njegove leve roke je ležal odprt žepni nož, meter proč pa tudi ročica. Sodna izvedenca sta pojasnila, da je dobil mrtvi dveje poškodb po glavi. Po prvem udarcu je počila lobanjska baza, ki je imela za posledico takojšnjo omotico. Prvemu udarcu je sledil drugi hujši, ki je zapustil kar dve rani in celo vrsto razpoklin na lobanji ter povzročil hud pretres možgan in razne krvavitve. Smrt je nastopila v kratkem. Obe poškodbi sta bili smrtni in bi bila vsaka zdravniška pomoč brezuspešna.

Kdo je storilec in zakaj je izvršil ta krvavi zločin? Priča 17-letna Tončka Zemljčeva iz Riharovic pojasnjuje, da jo je kritičnega večera spremljal obdolženec, njen fant, proti njenemu domu. Nedaleč doma sta opazila na cesti pokojnega Alojza Križaniča, ki je že delj časa hodil za Zemljčevno; ona pa ni hotela ničesar slišati o njem. Križanič in Jerebič sta se torej sovražila zaradi dekleta. Po odhodu Jerebiča iz pred hiše Zemljčevih je pristopil pokolji pod okno Tončke in zlepa in zgrda zahteval, da mu deklo odpre. Ker se Tončka ni dala preprostiti, se je Križanič čez kake pol ure odpravil. Takoj za tem pa se je pojavil pod oknom obtoženec Jerebič, s katerim se je spustilo dekle v razgovor, ročico ga, naj odide domov, da ne pride do nečloveške srečanja s Križaničem. V tem pa je že priletelo nekaj kamnov, ki jih je zagnal Križanič proti oknu. Jerebič je skočil izpred hiše, se spoprijel s Križaničem ter se takoj zopet povrnil k dekletu, kateremu je dejal, da je udaril Križaniča ter da ne ve, če-li mrtve ali je samo omedlel. Jerebič je tudi pristavil, da ga je hotel Križanič dregniti z nožem, zaradi česar se je moral braniti.

Tudi pred obtožbo je obdolženec dejanje priznal. Trdi, da ga Križanič kot svojega tekmeča pri Zemljčevni ni mogel trpeti in da je bil neprestano izživan po pokolniku. Tako je tudi kritičnega večera pričel Križanič metati kamenje vanj in ga je hotel z nožem nanesti. Obtožencu da ni preostalo drugega, ko da je sešel po ročici voza in se branil napadalca. Pri tem pa je došlo do težke nesreče — smrti Alojza Križaniča.

Porotniki so z 11 glasovi potrdili vprašanje o krivdi ubojca ter je bil Jerebič obsojen na dve in pol leta težke ječe.

Tri dni za gornjim incidentom v Prekmurju je padla nova žrtev fantovske pretnosti v ptulskem okraju. V Zgornji Pristavi je 23-letni Alojz Širovnik zabodel do smrti Mihaela Maleka ter z nožem poškodoval še dva druga fanta. Obtoženca Širovnik opisuje obtožnica kot človeka pretepaške narave, ki ni prvič pred sodiščem. Že 25. novembra 1928. popoldne je Širovnik z nožem v roki iskal prepira in pretepa. Potem, ko je bil posesti že dvoje gostiln v Lancovi vasi in v Ponovcu, se je oglašil še v tretji, pri Čebularju v Zgornji Pristavi. Ni čuda, da je bila vsa družba Širovnikova zelo dobro razpoložena, obtoženec sam pa naravnost koračen. Pri Čebularju se je na vsak način hotel stesti. Dirjal je iz hiše na dvorišče in spet nazaj ter ob tej priliki zabodel nič hudega slutitečega Andreja Plajnska v levo pleče. Pred hišo je staknil tudi obtoženec tri lahke telesne poškodbe in eno težjo, ki bi utegnila postati smrtonosna, a je nevarna posledica le po naključju izostala. Te rane so Širovnika razumljivo dokaj razburile. V gostilni se je hotel kar po vrsti maščevati nad gosti, ne da bi bil vedel, kdo ga je poškodoval. Večina fantov je divjaku ušla; to pa se ni posrečilo Antonu Habjančiču, ki je dobil vbrzdaj z nožem v levo nadleht. Pravo lunaštvo Širovnika pa je šele sledilo: zapilil je nož v mizo in jo potegnil na sredo sobe, da se je v steklenicami in kozarci vred prevrnili. Nato je z divjim krikom »Ti si me!« planil nad Mihaela Maleka, ki je sedel mirno za mizo in mu je zasadi nož v prsa... Ranjeno je bilo srce in je napadeni kmalu umrl na izkrevavitvi. Širovnik se zagovarja s popolno pilanostjo, češ, da sploh ne ve, kaj je bil in kaj je počel.

Razprava proti Širovniku se je pričela ob pol 12. ter se je z opoldansko prekinjivo zaključila ob pol 5. Ker so porotniki soglasno potrdili vprašanje, je bil obtoženec obsojen na pet let težke ječe.

Današnji porotni razpravi je vodil vdss. Guzelj, obtožbi je zastopal državni pravnik dr. Zorjan.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Jvan Bizovičar

trgovsko vrtnarstvo

Ljubljana, Kolesarska ul. 16

prilporeča svoje bogato opremljeno vrtnarstvo kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in trakove. Na razpolago ima tudi spomladski sadike najzlahnejših cvetlic in vsakovrstne zelenjave.

Nasaditev vrtov in balkonov. Izposojanje dekoracijskih dreves za ples in dr.

Naročila iz dežele se izvršujejo točno in solidno.

Letošnja špecialiteta sadike »Chabaud nagelekla«.

Pred sodniki

Divji lovci

Kmečki sin Lojze Zamljen iz Kregarjeve in de-lavca Oolob iz Županjih njiv v kamniškem okraju sta znana divja lovca. Obtožnica trdi, da jima je divji lov prava obri. Kajti pe-čala sta se že več let s tatvinami gamsov v Kamniških planinah. Lani 30. decembra sta se po dogovoru sestala v Županjih njivah, oboro-žena s karabinkami. Po obrazu sta se bila na- mazala s ogljem, pa tudi drugače sta skušala spreminiti svojo zunanost: oblekita sta se nam- reč v ženska krila. Tako maskiranje je že obič-čajno pri divjih lovcih v kamniški okolici.

Divja lovca sta se podala pod Grohatom, bez Javorje, Hudopole in bez Konisko na Veliko planino. Skozi mego sta opazila gamse. Že te- daš bi bila rada streljala, pa so bile živali pre- več oddaljene. Da jih pričakata, sta legla na Ferjanovem griču za bukve.

Toda namesto gamsov sta prišla v bližino lovski čuvaj Kemperle iz Kamniške Bistrice in posestnik France Vidmar iz Kamnika. Divja lovca sta za bukovni morala slišati prihajajoča najmanj na 200 korakov razdalje. Toda nista zbežala, marveč sta jela iz nepo- sredne bližine drzno streljati nanja. Oddala sta okoli 8 strelcov. Najprej sta merila na čuvaja Albina Kemperla, ki se je vrzel na tla in se stisnil k Javorju, ki je rasel v bližini. Ko sta jela streljati tudi na Vidmarja, je eden zadel jesen, stoječ komaj 20 cm stran.

Napadena lovca sta s par strelj takoj odgo- vorila. Ko sta divja lovca izstrelila vse krogle, sta odnesla pete. Eden izmed njiju je bil neko- liko zadet, kar je pričala kri v snegu... Oba divja lovca sta že lani enkrat v ženska krila oblečena lovila srnjake, pa tudi tedaj jima ni bila sreča mila, ker nista ničesar ustrelila.

Letos januarja so oba aretirali. Spočetka sta najodločnejše tajila svoje dejanje, češ da sta do- tični popoldan doma ložala, kar so končno pod prisego trdili tudi nekateri njuni sorodniki. To- da Lojze Zamljen je bil röntgeniziran in v nje- govih glavni so našli šibro. To je fanta zbegalo, priznal je svojo krivdo, dočim je France Oolob vsako krivdo tajil s svojimi domačimi vred.

Te dni se je vršila razprava pred deželnim sodiščem. Namesto dveh obtožencev jih je se- delo na zatožni klopi kar osem, kajti državni pravdnik je vložil tudi proti sorodnikom obtož- bo zaradi krivega pričevanja. Lojze Zamljen je krivdo skesano priznal; se- del bo 5 mesecev v ječi, vsak mesec se bo en-krat postil in na trdem ležal, da mu bodo pre- šle skomine po divjačini. Njegov tovariš France Oolob pa bo sedel kar 14 mesecev ter se postil in imel trdo ležišče vsaka dva meseca. Lojze- tovi sorodniki Peter, France in Tine Zamljen bodo zaprti prvi 5 tednov, drugi 14 dni, tretji pa 3 tedne v ječi in Magdalena tudi 3 tedne. Oolobova sorodnika Lojze in Marija bosta pa sedela prvi 2 meseca a zadnja 1 mesec, ker sta do zadnjega tajila vsako krivdo.

Dva izanca

Izanc Tine je že priletel možak, vendar mu kri se rada zavre. Zadnjič ga je nekaj razžalil dvajsetletni Tomaž in Tine mu je takoj za- ugal: »Čakaj, če te dobim, te zdrobim kakor dva mlinska kamna!« Tomaž se je prestrašil in ogi- bal se je starca, kjer za ga je mogel. Te dni pa sta se srečala na polju. Tine si bo to sre- čanje pač zapomnil z jezo v srcu. Ko sta se nam- reč sestala, je sedel Tomaž na vozu in hotel kar peljati dalje. »Ohe, čakaj no,« se je zadel starac in zgrabil konja za udo. Pant je mirno velel Tinetu, naj pusti konja, a ta se ni zmenil in hotel je zgrabit Tomaža, da bi ga premika- stil. Ker ni odnehal, je pričel Tomaž udrihati po nlem z bičovnikom, starac pa je šele spustil valet, ko jih je že strgal. Potem je pa še odelo potegnili z voza in jo jel »trgati«.

Starac je ponosno prikoral pred sodnika in mu kazal svoje praske, a Tomaž je povedal, da se je samo branil in Tine, ki še ni nikoli pro- padel, je doživel sramoto: sedel bo 3 dni v za- poru. Najbolj straca jez, da je fant prost, če- prav ve, da je vsega sam kriv in je res poško- doval tuj lastnino.

Radio program

Petek, 5. aprila.

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa in reprodukcijska glasba. — 13.30: Borzne vesti. — 17: Koncert radio-orke-stra. Vmesne spve poje g. Jarc, pri klavirju g. Kozop. — 18.30: Gospodinjstvo. — 19: Fran-čoščina. — 19.30: Iz glasbenega sveta (dr. Vur-rik). — 20: Pevski solistični večer ge. Čadež-Biberjeve. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Poročila in napoved časa. — ZAGREB 13.15: Reprodukcijska glasba. — 17.15: Popoldanski kon- cert. — 20.35: Koncertni večer. — 22: Lajka ve-černa glasba. — PRAGA 17.25: Popoldanski kon- cert. — 19.30: Sluhodrama. — 22.20: Koncert lahke godbe. — BRNO 17.45: Koncert moderne glasbe. — 19.05: Večerni koncert orkestra. — 19.30: Prenos programa iz Prage. — VARŠAVA 17.55: Koncert orkestra mandolin. — 20.15: Pre- nos simfoničnega orkestra iz filharmonije. — Prenos inozemskih postaj. — DUNAJ 11: Dopol- danski koncert. — 16: Koncert kvarteta. — 17.30: Koncert komornega tria. — 19.30: Prenos Händ-lova oratorija »Saveli«. — Lahka godba. — BERLIN 16.30: Popoldanski koncert orkestra. — 20: Zabaven večer. — 21: Koncert specialne godbe za radio. — FRANKFURT 18: Prenos kon- certia iz Stuttgarta. — 19.30: Orkestralni in vio- linski koncert. — Opere arije. — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert. — 20: Koncert godal- ne orkestra. — Lahka godba. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 18: Koncert. — 19.30: Prenos programa iz Frankfurta. — 21.30: Večerni koncert lahke godbe. — 22.15: »Slagerji«. — TOULOUSE 21.30: Operne arije. — 22: Re- produkcijska glasba. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopol- danski koncert. — 17.40: Koncert ruskega orkestra balalaik. — 19.30: Prenos iz kraljeve opere. — 22.30: Lahka godba. — LONDON 19.45: Schumannove klavirske skladbe. — 20.15: Lahka godba. — 20.45: Koncert na čelo. — 21: Thomas - Arne - koncert (1710-1778). — 24: Preseneče- nja. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: »Operni večer«. — STOCK- HOLM 18.30: Koncert lahke godbe. — 20.15: Koncert orkestra in solistov.

MAKULATURNEGA PAPIRJA

Za trgovce,
za obrtnike,
za peke,
za mesarje,
za industrijo
Naslov pove uprava »Jutra«.

L. MIKUŠ

Mestni trg št. 15

Tvornica dežnikov,
zaloga sprehajalnih
— palic —

Zastoni

Vam poslijemo na ogled
ano številke ilustr. revija
Domači prilatel
in NAŠ OBZOR
Pisne dopisnice na upravo,
Ljubljana, Miklošičeva 6.

Akviziterie

za življensko zavarovanje sprejme
proti visoki proviziji in fiksnu plač
večja zavarovalnica.
Ponudbe s popisom dosežanega delo-
vanja na upravo tega lista pod šifro:
ŽIVLJENSKO ZAVAROVANJE.

Zahvala.

Za obilne dokaze globokega sočut-
ja povodom bolezni in smrti naše pre-
dobre mamiče, gospe

Tilke Demšar

roj. Vavken

za poklonjene vence in ovetje, kakor
tudi za veliko in častno spremstvo na
njeni zadnji poti, se tem potom vsem
najlepše zahvalujemo.

Zelezniki, 2. aprila 1929. 8031

ZALUJOČI SINOVI.

Mirno, globoko spanje...

nam daje samo naravni zakon,
da si telo in duh popolnoma od-
počijeta in zbereta svežih moči
za delo prihodnjega dne.

Motenje in oviranje tega ko-
ristno in izenačujoče delujočega
procesa se mora prej ali pozneje
maščevati.

Potrebno je izogniti se sla- bem spanjul

To je prava pot. Ne uživajte
navadne kave in čaja, ki vzne-
mirja Vaše živce, temveč pijte
mesto njih samo kavo Hag. Po-
polnoma vseeno je, ali jo uživate
po dnevu ali po noči. Kava Hag je
tako zdrava, da jo lahko ponudite
celo otroku in bolniku. Ne skraj-
ša Vaše spanje niti za minuto in
ne škoduje Vašim živcem ter
srcu, ker je brez kofeina.

Prodaja se v vseh boljših trgovinah. V kraje, kjer se še ne dobiva, pošlje vsako
množino po običajni ceni franko:

KAVA HAG D. D., Martičeva 14 b, Zagreb.

Nov roman

Umirajoče duše

Je lep zgodovinski roman iz baročne Ljubljane
(18. stoletje), ki ga je spisala Ilka Vaštetova in prav-
kar izdala

Tiskovna zadruga v Ljubljani.

Broširan velja Din 52, vezan Din 62.

Naš nadvse ljubljani soprog, zlati oče, stari oče in tast, gospod

Edvard Smerdu

uradnik papirnice Vevče

nas je dne 3. aprila 1929 ob 19. uri 15 min. po mukopolnem trp-
ljenju za vedno ostavil.

K zadnjemu počitku spremimo preblyagega pokojnika v soboto,
dne 6. aprila ob 15. uri izpred splošne bolnice v Ljubljani na po-
kopališče Dev. Marije v Polju.

Vevče - Ljubljana, dne 3. aprila 1929. 5030-a

MARIJA, soproga.

RUDI in VILKO, sinova, MICI, ROZA, JULIJANA in RELI, hčerke;
MIRA, sinaha, FRANJO, zet, JOŠKO, MARJANCA, JOŠKO, vnu-
ka in vnukinja ter vsj ostali sorodniki.

Uporabljajte za nego ust,
zob in dlesni nedosegljivo
angleško

KOLYNOS

pasta za zobe

Dobiva se v vseh lekarnah,
drogerijah in parfumerijah.

75-a

Išče se za veliko industrijsko podjetje sposoben in samostojen vrtnar

ki je več cvetličarstva, umetnega vrtnarstva, sadje-
reje, zlasti pa ureditve parka. Poleg tega je potrebno,
da zna upravljati cvetličnjak.

Ponudbe z označbo plače ter s prepisi spriceval o do-
sedanjem delu je poslati na naslov:
ALOMA, BEOGRAD, KOLARČEVA 7.

BOMBAŽEVO PREDIVO

vsake številke za vsakovrstno industrijo po najnižih dnevni-
cenah stalno v zalogi pri tvrdki

4/73-a A. ROMANO, ZAGREB

Boškova čava ul. 15

Telefon 51-93

Brzojavl: DIANA, Zagreb

Pohištvo, najmoderneje izdelano, vse in vesa-
nega in zalaganjeno suhega lesa, kupite najceneje
pri tvrdki:

L. REPŠE, Ljubljana, Dvorni trg 1.

